

Jó Pajtás

2020. XI. 5.

74. évf., 32. szám

Mosolysziget

**Malmoztunk, sakkoztunk,
dominóztunk**

Tanulási tippek

9 770350 914005 1 503 1

Ára 50 dinár

Fotó: Femke van Willigen

2020 legviccesebb mozzanatai • 2020 legviccesebb mozzanatai • 2020 legviccesebb mozzanatai

Schreeff Krisztina

Most komolyan, megosztanád velem?

Kranitz Roland

O Sole Mio

Yarin Klein

Mindannyiunknak van egy ilyen barátja

Jacques Poulard

Síránkozás

Kunal Gupta

Váraj mami, nézd mit szereztem neked!

A Comedy Wildlife Photography Awards, azaz A legviccesebb természetfotók díja verseny 2020-ban is várta a legkülönlegesebb felvételeket a világ vadon élő állatairól. A globális pályázatot Paul Joynson-Hicks és Tom Sullam alapította 2015-ben azzal a céllal, hogy vidám és pozitív képek segítségével felhívják a figyelmet a vadon élő állatok és környezetük védelmére, beszélgetést kezdeményezzenek róla. Minél több emberben tudatosítani szeretnék a természet megóvásának fontosságát, méghozzá úgy, hogy közben jót mosolyoghatunk a humoros képek láttán. A szervezők minden évben egy külön üzenetet is szeretnének közvetíteni a képekkel, amely 2020-ban a következő: otthon(ról) is lehetsz ökoharcos, már az is sokat számít, ha felelősségteljesen vásárolsz vagy szelektíven gyűjtöd a szemetet.

Petr Sochman

Tartsd a távolságot, légy szíves!

Arthur Telle Thiemenn

Mosolygós

Jagdeep Rajput

Kukucs

Jill Neff

Csak pihenek

Luis Burguero

Sokáig kellett dolgoznom

Sue Hollis

Pihenő

Hadaró Tíme

Áááá, képtelen voltam normális levelet írni Kristófnak, ezért inkább csak ráírtam egy tölgyfa levelére, hogy Vivi és odabiggyesztettem mellé egy szomorú arcocskát. Nagy meglepetésemre, Kristóf tornaórán bevárt a futásnál, és azt mondta, ettől hasznosabb és fontosabb dolgok is vannak az életben, nem érdemes egy elkényeztetett libára pazarolni az időmet. Annyira megkönnyebbültem és bezsongtam, hogy lihegés nélkül végigpörgettem a maradék egy kilométert. Arra végképp nem számítottam, hogy áthív szombatra filmezni, aminek köszönhetően csütörtöktől képtelen voltam házit csinálni, mindent Jucustól másoltam át a szünetekben. Folyamatosan azt mantarátam magamban, hogy csak semmi parázás, fő a lazaság, kapucnis felsőben megyek, nem öltözök ki, sminkelni főleg nem fogok, és a lehető legtermészetesebb arcomat mutatom. Baromi nehéz volt, nemhogy a gyomrom, de még a lábujjaim is görcsben voltak, kértem is egy takarót, hogy elrejtsem őket. A Sajnáljuk, nem találtuk otthon című filmet néztük, amit közösen választottunk. Egy családról szól, ahol a szülők eszeveszetteen hajtanak a pénz után, alig vannak otthon, és totálisan felborul a családi béke. Kristóf elmesélte a film után, hogy a szülei majdnem elváltak, annyira eltávolodtak egymástól. Az apja rengeteget túlorázott, és végül párterapeutánál kötöttek ki. Lehidalva néztem, azt hittem, ilyen csak a filmekben van. Meg azt is hittem, hogy Kristófnak minden tökéletes, mert ez jön le a viselkedéséből. Megígértette velem, hogy ne mondjam el ezt Jucusnak, nem szeretné, ha az egész sulis pletykálna róla. Azzal a boldog tudattal mentem haza, hogy megvan az első közös titkunk. Talán lesz itt még több is, hogy még szebb legyen ez az ős. Legközelebb nálam filmezünk, de egy belevaló vigjátékot kéne néznünk, hogy röhögés közben még a sült gesztenye is kirepüljön a szánkából.

Albrecht Dürer (1471–1528): Önarckép

A német reneszánsz legnagyobb művészeinek 1500-ban festett Önarcképe arról ismert, hogy a művész tökéletesen szimmetrikus, frontális ábrázolásra törekedett, amely mindaddig csupán a Krisztus-képek kiváltsága volt. Dürer volt az első német festő, aki vallásos hitét összehangolta az olasz reneszánsz esztétikájával. Nagy rajztudással, részletességgel ábrázolta a valóságot.

Vedd szemügyre az arcodat a tükörben! Figyeld meg jól a részleteket is. Fess egy nevetős önarcképet magadról!

EZTFILÓZDKI!

Mitől vagyok én én?

Felteszek néhány kérdést, ha van kedved, gondolkodj el rajtuk, és válaszd meg őket.

1. Mi az az 5 szó, ami leginkább jellemez téged?
2. Szerinted mi az a dolog, amiről másoknak az eszébe jutsz?
3. Mi az, amit mindenki tud rólad?
4. Mi az, amit senki nem tud rólad?

A mindennapjainkban a változatos helyzetek és szituációk, emberi kapcsolataink, másmilyen viselkedést, gondolkodást és beszédmódot várnak el tőlünk. Az iskolában diák vagy, ahol figyelned és engedelmességedet kell a tanáraidnak, kapcsolatokat kell ápolnod az osztálytársaidal, míg a családban más szerepeket töltesz be: a szüleid gyermeke vagy, és ha vannak testvéreid, akkor báty, öcs, húg vagy nővér is vagy egyben. Továbbá, ha énekre, gitárra, táncra, cserkészetre jársz, akkor még ezeknek a szerepeknek is megfelelsz, ezek is azzá tesznek, aki vagy.

De valóban ezek a leírások határozzák meg azt, hogy kik vagyunk? Én egy testvér, egyetemista, tanár, filozófus, cserkész vagyok és kész? Még számtalan ember megfelelne ennek a leírásnak, nem csak rám jellemző ez a felsorolás. De akkor mi tesz engem azzá, ami vagyok?

A kérdést az is bonyolítja, ahogy azt **David Hume** filozófus megfogalmazta két és fél évszázaddal ezelőtt, hogy a szerepeink és az önleírásaink, jellemzőink idővel változnak. Az a csecsemő, akit a szüleid hazahoztak a kórházból, már nagyon távol van attól a személytől, aki most vagy: más dolgok érdekelnek, más tulajdonságok jellemeznek. Talán már a múlt évi énedre is úgy gondolsz vissza, mint akihez képest rengeteget változtál, most karácsonyra más ajándékot fogsz kérni, mert más vágyak, érdeklődések kötik le a figyelmed.

Hume szerint ez nem véletlen, hiszen állandóan változó részekből állunk: a testünk, tulajdonságaink, érzelmeink mindig változnak, emiatt illúzió azt gondolni, hogy ezek határoznak meg minket.

De ha a fenti tulajdonságokat, jellemzőket el kell vetnem, akkor hogy fogalmazhatom meg a legfontosabb kérdést, hogy: ki vagyok én? Te mit gondolsz?

Tóth Tamara

Írjatok, jelentkezzetek!

Oldalaink nyitva állnak előttetek. Mindegyikhez hozzászólhattok, minden rovathoz kérdéssel, kéréssel, javaslattal fordulhattok:

- Küldjétek sok-sok rajzot, fogalmazást, verset a Rügyfakadásba;
- Írjátok meg, mi érdekel legjobban benneteket a történelemmel, földrajzzal kapcsolatban;
- Küldjétek el az iskolátokban, közvetlen környezetetekben történő eseményekről szóló híreket, tudósításokat;
- Adjatok tanácsot Jusztikának;
- Próbáljátok megfejteni a rejtvényeket, fejtörőket;
- Kutassatok és válaszoljatok nyereményjátékunkban feltett kérdésre.

Tegyük közösen olyanná a Jó Pajtást, hogy nektek is, és nekünk is tetszen! Várjuk jelentkezéseiteket! Címünk a régi: **Jó Pajtás szerkesztősége, 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1.** Az e-mail-címünk pedig a következő:

jopajtas.szerk@magyarszo.rs

Malmoztunk, dominóztunk, sakkoztunk

Az óbecsei Sever Đurkić Általános Iskola ötödikesei harmadikos korukban egy közös rajzzal megnyertek egy pályázatot, ajándékba pedig egy fél éves Jó Pajtás-előfizetést kaptak. Ők biztosan emlékeznek a sok ajándékba kapott társasjátékra is, amely ott állt az osztályban. A szünetekben elő is vehették a sakkot, a különböző társasjátékot.

Dóci Anna Lúcia, Tripolszki Blanka, Szőke Anna, Csernyák Orsolya, Székács Dávid és Lapis Judit Ljubović Saša matematikánár ötödikesei, akik arról meséltek nekünk, hogy manapság milyen társasjátékokkal játszanak.

Lúcia kedvenc társasjátéka a dominó.

– Régen a családdal dominóztam, ma már gyakran játszunk az unokatestvéreimmel is. Az enyém állatos. Tehát nem pontok vannak rajta, hanem olyan állatok, mint az állatkertben. A szabály az, hogy akkor szabad mellé tenni, ha ugyanolyan állat van a képen, vagyis ha egyeznek a figurák. Ma is szoktunk dominózni, a játékban leginkább anyukámék győznek. Mikor a kistestvéreimmel dominóztunk, és veszít, akkor sír. Hiába mondom, hogy ez csak játék, nem érti meg.

Blanka már harmadikos korában sakkozott a nagyszünetben.

– A nagymamámtól tanultam meg sakkozni, de apával is sokat játszunk. Harmadikos koromban a községi versenyen első, a körzetin pedig 4. helyezést értem el, valamint eljutottam a köztársasági versenyre is. Szeretek társasjátékozni is, s először a memó-

riajátékkal kezdtem játszani, amire a szüleim tanítottak meg. Nagyon vágytam a Gazdálkodj okosan! társasjátékra, s beteljesült az álmom, egyik karácsonyra megkaptam. Szeretem, mert egy kicsit felnőtt, pénzért kell megvenni a dolgokat. A milliós pénznél már segítséget is kell.

Anna nagyon élvezte a Gyermekhetet, mert sokat játszottak.

– Az osztályfőnöki órára vittünk társasjátékot, s én a Felelős vagy mersz? játékot vittem. Ez nagyon jó játék, mert könnyebben megismerhetjük a barátainkat, családtagjainkat. A legjobb barátommal, Blazsanik Blankával játszottuk. A játék dobókockával indul, s attól függ, milyen mezőnyre lépsz. Van, hogy el kell árulni, mi a legféltebb titkod, vagy egy fejtörőt kell mondani féllábon. Sokat lehet nevetni.

Orsolya is szeret dominózni, de nem veti meg az Uno kártyajátékot sem.

– Esténként a családdal szoktunk dominózni is, a húgommal meg az Uno játékkal játszunk. Leginkább ő győz.

Dávid is szeret társasjátékozni, főleg sakkozni.

– Engem apukám tanított meg sakkozni, de mostanában nem játszom igazi ellenféllel, csak a téblagépemen játszom más, ismeretlen játékkal. Ezenkívül vannak különböző számítógépes sakkprogramjaim, amelyek segítségével tanulhatok. Harmadikban voltam községi sakkversenyen, ahol első helyezést értem el, és továbbjutottam a körzeti versenyre, ami szintén jó tapasztalat volt. Ha lesz lehetőségem, akkor szeretnék még jobb eredményt elérni és továbbjutni akár az országos versenyre is. A Gyermekheten sokat játszottunk, sok társasjátékot hoztunk az iskolába.

Az osztályfőnöki órán még az oszival is sakkoztam. Jól tudok sakkozni, úgy gondoltam, de kiderült, hogy az oszi még jobban tud, mert ő győzött. Egyébként szeretek társasjátékozni, van elég sok érdekes társasjátékom. A kedvenceim a Ticket to ride Europa, a Montego Bay, az Activity, a Brain Box, a Föld körüli utazás és a Gazdálkodj okosan. Mostanában kevés időm van játszani, de amikor szüneten vagyunk, kellemes időtöltés.

Judit már kiskorában is sokat társasjátékozott.

– Mikor kicsi voltam, a mamám vigyázott rám, s megtanított malmozni. Emlékszem, kezdetben neki jobban ment a játék, de ké-

sőbb, mikor már belejöttem, volt, hogy én győztem. Sakkozni az édesapám tanított, de a nagyszüleimmel is gyakran sakkoztunk. Az iskolában harmadikban, mikor egy pályázaton nyertünk, fél évig ingyen kaptuk a Jó Pajtást, meg a sok társasjátékot, sokszor szünetekben is sakkoztunk. A Petőfibe is jártam sakkozni, a történelemtanár tanított minket. Azóta már sokat sakkoztam, versenyezni is mentem Újvidékre, a körzeti sakkversenyre, ahol negyedik helyezést értem el, s mehettem a köztársaságra, Piroto. Nem lettem dobogós, de nagyon örültünk ennek is.

Koncz Erzsébet

Szórakoztató történelem

Hamar Richárd

Ha a szereted a történelmet, vagy csak érdekelnek Vajdaság helytörténeti eseményei, érdemes lesz követned **Német Klaudió** történelemszakos hallgató rovatát a Jó Pajtásban, amely a tartomány múltbéli eseményeit mutatja be, valamint rántja le róluk a leplet. A cikkből megismerhetitek Klaudiót, valamint azt is megtudhatjátok, milyen témákkal készül nektek a rovat szerzője.

■ Miért a törtit választottad?

– Számomra a történelem minden életszakaszban mást jelentett. Általános és középiskolás koromban tanár akartam lenni, mivel szerintem a történelemoktatás identitáserősítő lehet. Tizenöt éves korom óta foglalkozom helytörténeti kutatásokkal, így a felvételi előtt három nappal megváltoztattam döntésemet, hogy inkább kutató és előadó szeretnék lenni.

■ Mióta foglalkozol történelemmel?

– Ahogy említettem, tizenöt éves koromban kezdtem el kutatni. Nyolcadikos diákként **Nagy Tibor** történelemtanár és

Csernik Ilma pedagógus projektje keltette fel az érdeklődésem, ami a bácskossuthfalvi zsidóság történetét mutatta be átfogóan. Középiskolásként az első kérdésem a történelemtanáromhoz az volt, hogy milyen versenyek vannak. Ő mesélt nekem a középiskolásoknak szóló Tudományos Diákkörök Országos Konferenciájáról, így 2013-tól nem volt megállás: szülőfalu gazdag helytörténetének kutatásával indultam, és ma már nem csak helybéli történetkutatással foglalkozom.

■ Mit szeretsz a legjobban?

– Egészében szeretem, nehéz kiemelni belőle elemeket. A legjobban azokat a kérdéseket kedvelem, melyek vitások, szeretem létrehozni a saját álláspontomat. Persze amit a legjobban szeretek benne, az a saját kutatási területem.

■ Miről fog szólni a rovatod?

– A témák olyan fontos történelmi témaköröket tartalmaznak, amelyeket a diákok nem feltétlenül ismernek vagy bonyolult a számukra – külön hangsúlyt fektetek

majd a helytörténeti témákra, nemcsak Bácska egyes településeinek helytörténetéből szemezget majd a rovat, hanem Bánát településeinek történeteiből is. Az első kérdés, amit majd meg szeretnék válaszolni a gyerekeknek, hogy mi is az a Vajdaság?

■ Hogyan lehet izgalmas olvasóink számára a történelem?

– Az olvasók számára csak úgy lehet fogyasztható a történelem, ha nemcsak az egyetemes történelmi szemüvegen keresztül figyeljük a történelem forgatagát, hanem, ahogy az egykori történelemtanárom fogalmazta: „a legfontosabb az emberközpontú történelem bemutatása”. Az egyéni történetek a holokausztban, a világháborúban, hiszen gondoljunk bele, hogy a sorkatonának sok esetben minden vagyona a felesége és a gyermekei voltak. Ha elkanyarodunk a háborúktól, egy szobron vagy helyi értéken keresztül is be lehet mutatni azt, hogy egy-egy korszakot mi jellemez.

Mosolysziget

A bajmoki kisfiú, Pál Gajódi Olivér gyógykezelésének megsegítésére a Than Fivérek Értelmiségi Kör Óbecsén jótékonyági akciót szervezett. A Than Emlékházban megtartott Mosolysziget elnevezésű rendezvényen sokszínű gyermekprogramot kínáltak a szervezők.

A hangulatos kerthelyiség bejáratánál árulták a használt, de jó állapotban lévő játékokat, könyveket. A bácsföldvári **Horti Máté**, **Márton Ivett**, **Fülöp Adél**, és **Vámos Andor** ötödikes tanulók kínálták portékájukat.

Megszámoltam, tíz standon árúsították a finomabbnál finomabb sós és édes sütitet, palacsintát, limonádét. A program szerint még lovagolni is lehetett, ezenkívül volt arcfestés, műhelymunka és interaktív játéksarok is. Délután négy órakor a Jancsi Bohóc Báb-színház bemutatta a Vitéz László Aranyországban című előadást, majd 5 órakor a Csíkos-Pöttös zenekar – **Szerda László**, **Csonka Róbert** – muzsikált, **Gilvázi Bea**, a bohóc szerepében **Csík Mónika** és **Valkovics Edit** megzenésített verseit énekelte, szórakoztatta a kicsiket és a nagyokat.

Közben szaporodott az Olivér fényképével ellátott dobozokban a pénz a kisfiú gyógykezelésére.

Összesen 44 834 dinár gyűlt össze.

K. E.

Olivérért repültek a buborékok is

Míg Bea énekelt, a kicsik rajzoltak

A könyv is kelendő volt

Lovagolni is lehetett

Játékot vegyenek!

Jusztika igazsága

Szerelem

Eredetileg nem erről a témáról akartam írni nektek. Valahogy azonban akármilyen mást kezdtem el, nem mentek úgy a dolgok, mint szerettem volna. Új címet adtam. Leírtam fél oldalt. Aztán töröltem az egészet. Megint újrakezdttem. És megint töröltem. Végül úgy döntöttem, ez így nem mehet tovább, jöjjön, aminek jönnie kell. Tehát belekezdtem a szerelemtémába. Ha emlékeztek még, már nem egyszer írtam nektek Ádámról. A régebbi „szimpátiám”, tudjátok. Viszont nehogy azt higgyétek, hogy ő volt az első szerelmem. Tulajdonképpen a vele történt eseményekről sem érkeztem leírni nektek mindent. Hiszen nap mint nap történt valami a suliban, a Jó Pajtás meg hetente csak egyszer jelenik meg. Amúgy is elég bonyolult dolog ez a szerelem. Nekem legalábbis nem annyira könnyű írni róla. Persze, ha nem a velem megtörtént tényeket írnám le, valószínűleg nem ez lenne a helyzet. És akkor sem, ha valaki másnak a bőrébe bújnék, és az ő szemével nézném a dolgokat. Bár ki tudja. Nekem valamiért a szerelemről beszélni is nehéz. Vagyis nem, csak akkor, ha a saját érzéseimről van szó. Lehet, hogy furcsa, de én még soha egyetlen barátnőmnek sem mondtam el, éppen kibe vagyok szerelmes. Ezt a témát mindig igyekeztem elkerülni. Még anyával sem szívesen beszélek róla, pedig neki aztán tényleg minden gondolatomat elmondom. Mintha szégyellném magam, mikor tetszik valaki. Vagy... Nem is tudom igazán elmagyarázni. Talán még egy ovis élmény alakította ki bennem ezt a tartózkodást. Most nem mesélem el, mert elég hosszú lenne... A lényeg, hogy párszor úgy tapasztaltam: csak rossz sülni ki abból, ha elárulod az érzéseidet. Például még alsós koromban, talán ne-

gyedikben történt egy olyan eset, ami végképp elbátortalanított ilyen szempontból. Év elején a tanító néni ugye meghatározta, hogy ki-kivel fog ülni. Az én padtársam egy fiú lett, akivel már az előző években is elég jóban voltam. Amikor azonban padtársak lettünk, még jobban megismertük egymást. Idővel egyre többet beszélgettünk, versenyeztünk matekórákon... Ezenkívül pedig rengeteget segítünk is egymásnak. Ha a többi fiú szórakozásból elvette a ceruzámat, ő visszaszerezte, és egyébként is mindig nagyon rendes volt. Egy nap aztán bevallottam neki, hogy őt tartom a legjobb barátomnak. De egyáltalán nem azt a reakciót kaptam tőle, amit vártam. Ahelyett, hogy azt mondta volna, ő is így gondolja, vagy valami ilyesmi – nagyon furcsán nézett rám. Mint aki megsértődött, vagy... Nem is tudom. Már akkor éreztem, hogy valami megszakadt közöttünk. Nem értettem miért, de tudtam, hogy így van. És igazam lett. Többet már nem voltam olyan kedves. El akart ülni mellőlem, és... Egyre jobban elhidegültünk egymástól. Szóval valószínűleg erre a rossz élményre alapozva építettem ki a sajátos védekezőmechanizmusomat a fiúkkal szemben. Ha valaki tetszik, semmiképpen se mutasd ki! Inkább ne szólj hozzá, ha csak lehet, és még véletlenül se nézz rá. Ez volt a két alapvető szabályom, amik betartásának eredménye a következő lett: Soha nem vettem észre, ha tetszettem valakinek. Sajnos. Ugyanis ötödikben nagyon szerelmes voltam egy fiúba. Viszont már előre elkönyveltem magamban, hogy soha nem fogok neki tetszeni. Így úgy éreztem, nem érhet csalódás semmilyen szempontból. De tévedtem... És a következő részben az is kiderült, hogy miért.

Lena

Meglepetés!

Nagyon érdekes házit kaptunk polgári nevelésből. Készítenünk kellett valami apróságot, amivel örömet szerezhetünk társainknak. Egy hetet kaptunk a feladat elvégzésére, hogy elkészítsük a meglepetéseket. Mindenki nagyon igyekezett. A fotók bizonyítják, hogy mennyire kreatívak voltunk. (3.c osztály, Szabadka, J. J. Zmaj iskola)

Krisztofer

Hana

Hunor

Petra

Leon

Édesapám

Apukámat Horvát Mátyásnak hívják. Negyvenéves. Zentán született és padéi lakos.

Magas, haja barna, szeme kék. Foglalkozása autólakatos, hegesztő és festő. Szereti a munkáját és nagyon komolyan veszi, amit tisztességesen el is végez. Hobbija a horgászat. Ezt a sportot általában együtt űzzük, mert én is nagyon szeretek pecáználni. Együtt járunk horgászversenyekre, amit mindketten nagyon élvezünk. Ilyenkor vidám a hangulat. Kalandos napjaink vannak.

Szeretem édesapámat, és élvezem a vele együtt töltött időt.

**Horvát Oszkár, 6. osztály,
Szervó Mihály iskola, Padé**

Édesanyám

Az én édesanyámat Deák Karolinának hívják. Harmincöt éves.

Hosszú, barna, göndör haja van. Szeme égszínkék és szemüveget visel. Otthon mindig sűrög-forog. Rengeteget dolgozik. Mindennap nagyon finom ebéddel vár haza bennünket. Nagyon sokat tanultam tőle. Neki köszönhetően már sok ételt, sütit egyedül is el tudok készíteni. Igyekszik mindig a kedvünkben járni. Kedves, jószívű, okos és segítőkész. Néha kiabál, mert felidegesítjük. Testvéreimmel igyekszünk minél többet segíteni neki, amit ő örömmel fogad, és ilyenkor nagyon megdicsér bennünket. Mindent megosztunk vele.

**Csúzdi Nikol, 4. osztály,
Nikola Tesla iskola, Topolya**

Ha bármi történik, anyura mindig számíthatunk.

Szerintem a legnagyobb kincs a család. Nagyon boldog vagyok, hogy ilyen szerető anyukám van.

**Deák Evelin, 6. osztály,
Szervó Mihály iskola, Padé**

A különleges lány

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy kislány. Szófia volt a neve. Különleges volt, de ő nem tudta. Bár a mamája mindig azt mondta neki, hogy különleges. A mamája sejtette, hogy ő nem átlagos lány. Szófiának volt két testvére, egy fiú és egy lány, a fiú hároméves a lány pedig annyi, mint Szófia mert iker-testvérek, azaz tizenkettő. A napjaik átlagosak voltak. Reggel felkeltek hét órakor reggeliztek, fogat mostak, felöltöztek, és elindultak az iskolába, az öccse pedig a dadához ment.

Sok nap eltelt, mikor elkezdődött a nyári szünet. Ekkor a szülei nem dolgoztak. Együtt volt az egész családjuk. Úgy gondolták, elmennék a tengerpartra, mivel még soha sem jártak ott. Autóval mentek, hamar oda is értek. Elfoglalták a szobájukat és szaladtak a tengerhez. Szófia belelógatta a lábát a vízbe, ekkor fura érzés tört ki belőle, de ő csak mosolygott. Aztán beleugrott a vízbe, és egy sötét helyre jutott. Körülötte rengeteg sellő és hal termelt, a lány ránézett a lábára és sellőszonyt látott, Szófia sellővé változott. Majd zenét hallott.

**Sisák Nóra, 4. osztály,
Nikola Tesla iskola, Topolya**

Szófia jól érezte magát, bár egy kicsit félt, hogy mi lesz most vele. Eközben kint a parton a családtagjai keresték őt. Eltelt pár nap, a családja már nagyon félt. Reggel hat órakor sikerült kiúsznia a partra, majd megkereste a szállodát, ahol szülei és a testvérei voltak. Hét nap és hét éjjel volt a víz alatt.

Nagyon örült a családja, hogy ott volt Szófia. Elmesélt mindent, ami történt vele. Azt is elmondta, hogy a víz alatt ahhoz, hogy kijöjjön, meg kellett tisztítania három sellőszonyt és tizenkét színes halat kellett hoznia, emellett még odaadta a sellőszonyát egy kislánynak. Így tudott csak kijutni. Ezután hazamentek, mert nem akartak többet ott maradni. A szülők elhatározták, hogy legközelebb nem mennek a tengerre, csak ne veszítsék el a lányukat.

**Tóth Bagi Kitti, 5. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Csillagos ég

Csillagos ég,
magányos éj,
százféle kép,
mindegyik szép,
hiába szép,
száll, mint a szél.

Remeg a levél,
eljön a tél,
s marad a kép,
ami szívet tép,
az emlék...

**Gere Flóra, 7. osztály,
Dózsa György iskola, Gunaras**

**Lackó Máté, 4. osztály,
Nikola Tesla iskola, Topolya**

Az én osztályom

Hat éve együtt járunk,
de néha ráfázunk.
Elevenek, csintalanok vagyunk,
néha a nevetéstől majd meg halunk.

Három év van még hátra,
vissza szeretnék majd jönni ebbe az iskolába.

El nem cserélném semmiért ezt az osztályt,

mert akkor kevesebbszer lennék vi-dám.

Lengyel Ádám, 6. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér

Egy kölyökkutya napja

Manó vagyok, egyéves kölyökkutya. Nagyon szeretek szaladni és macskákat kergetni.

Reggelente, még mielőtt a gazdi el-megy a suliba, kiengednek az alvóken-gyelemből, hogy ne unatkozzak. Amíg egyedül vagyok itthon, hatalmas fel-adatam van: meg kell védenem a házat a csúnya, rossz bácsiktól. A gazdám szerint ügyesen végzem a dolgom, mert mindenkit megugatok, aki arra jár. Nem is mer senki megközelíteni! Azért sze-rencse, hogy ez az állapot nem tart so-káig. A gazdám még dél előtt hazaér, és én boldog vagyok, hogy végre van tár-saságom. Kapok friss vizet, és ha éhes vagyok, akkor még egy kis enivalót is. Miután ezt elfogyasztottam, indulhat a móka és a kacagás. Kötelet húzunk, lab-dázunk, vagy csak egyszerűen kergető-zünk. Imádom a sípomat is. A gazdám

szerint hangos, de szerintem pont az a jó. Mikor már kifáradtunk, kezdődhet a tanulás. Körülbelül fél éve kezd-tük, és már eredménye is van. Kezdetben nem nagyon értettem mit is akarnak tő-lem, de hamar rájöttem, hogy ha ügyes vagyok jutalmat kapok. Most már pa-rancsra le tudok ülni, és feküdni is, de a pacsí még nem igazán megy. Ha ügyes vagyok, akkor szaladhatok egy kört a házban. Ez igazán mókás, mert ilyenkor mindig megszerzek valamit, amit csak egy újabb játék után adok vissza. Nem sokáig vagyok bent, mert kint már gyü-lekeznek a macskák az ebédre várva.

Talán nem meglepő, de szeretek cicát ijesztgetni. Jó látni, ahogy az ugatásom miatt hanyatt-homlok menekülnek. Néha sikerül a farkukat is meghúzni. Ez aztán az igazi boldogság! Általában száraz kutyatápot kapok ebédre, amit én csak bogyonak nevezek, és nem is sze-retek igazán. Szerencsére gyakran egy kis csonttal fűszerezik. Egy kis pihenő következik, majd elmegyek körbeszi-matolni az udvart. Így meggyőződöm arról, hogy minden rendben van. Mire ezt befejezem, akkorra már esteledik. Sajnos. Betesznek az alvókennelembé, amit nagyon nem szeretek, ezért termé-szetesen magamtól nem is megyek be. Ott elkapom a vacsorát.

A vacsora után bevonulok a házam-ba amire nagyon büszke vagyok, hiszen még a nevem is rajta van, és alszom egyet, mielőtt beindulna az éjszakai mű-szak. Néha elgondolkodom azon, hogy a gazdim nagymamájánál lévő testvérem mit csinálhat éppen, és hogy pont olyan jó dolga van-e neki, mint nekem.

Borsi Balázs, 7. osztály,
Móra Károly iskola, Szaján

Láthatatlan

Ami láthatatlan, úgy hisszük, nem lé-tezik,
nem létezik, nem él, nem lélegzik.
De mi van az emberekkel,
kik szellemei tele vannak félelemmel?

Itt maradtak e kegyetlen világban,
világban, vagy akár a szobádban.
De miért is félnél tőlük, hisz ártalmat-lanok.

Hogy miért? Mert láthatatlanok.

Göcő Mónika, 7. osztály,
Dózsa György iskola, Gunaras

Nagymamám

A nagymamámat Domonkos Juditnak hívják.

A szeme kék, a haja barna, alacsony termetű és szemüveget visel. Kedves és mindig segít, ha kell. Szajánban lakik, sokféle háziállata van: malacok, tyúkok, kacsák, libák és nyulak. Van egy kutyája, aminek a neve Fickó. A mama sütije min-dig finom és a vasárnapi leve-se is. Emlék-szem, hogy régebben, amikor ott voltam, levestésztát készítettünk, ami majdnem az egész asztalt beborította. A tatám azt mondta, hogy úgy néz ki a konyha, mint-ha egy térsztagyár lenne. A mamának nagy udvara és kertje van. Amikor ott vagyunk és készülünk haza indulni, mama mindig ad nekünk répát, krumplit és mindenfé-lét, ami még a kertjében terem. Lekvárt, befőttet és savanyúságot is kapunk tőle. A húgom és én segítettünk neki savanyú uborkát készíteni.

Ő a világ legjobb mamája. Örökké sze-retni fogom.

Trenka Dorina, 6. osztály,
Servó Mihály iskola, Padé

Újházi Enikő, 4. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Torda Tamara, 4. osztály, Nikola Tesla iskola, Topolya

Víz nyomaira bukkantak a Holdon

Újabb bizonyítékokra bukkantak amerikai tudósok, vízmolekulákra utaló nyomokat találtak az égitest felszínén, valamint olyan területeket, ahol jég formájában tartósan konzerválódhatott víz.

Egy amerikai kutatócsoport a Hold déli részén lévő Clavius-kráter vizsgálatakor bukkant vízmolekulára utaló nyomokra. A feltételezések szerint túlnyomórészt a meteoritbecsapódások nyomán keletkező üvegcsappokban vagy a törmelék közötti hézagokban őrződtek meg a felszínén. A tudósok abból indulnak ki, hogy a vízmolekulák a sarkvidékekhez közeli területeken gyakrabban fordulnak elő, mint más, a Hold egyenlítőjéhez közelebbi régiókban.

Hatalmas területen lehet vízjég

Ezzel egyidejűleg egy másik tudóscsoport célzottan kutatott kráterek, repedések és kisebb területek után, ahol vízjég fordulhat elő. Elméleti modellek segítségével kutattak úgynevezett hidegsapdák, vagyis olyan tartósan árnyékban lévő zónák után, ahol az állandó hideg miatt konzerválódhatott a vízjég. Ilyen területek a becsapódási kráterek mellett az olyan kisebb területek is, amelyek állandóan védettek a Nap sugaraitól.

A kutatás szerint a Holdon egy mintegy 40 ezer négyzetkilométernyi terület van állandó árnyékban – ez kétszer akkora, mint amennyit más tanulmányok feltételeznek. Ezekben a régiókban elméletileg lehet vízjég. A legtöbb ilyen terület a várakozások szerint az égitest sarkvidéki régióiban található, hatvan százalékuk a déli félgömbön.

Az egyik ilyen zóna a szakértők szerint a déli sarkvidéken lévő Shackleton-kráter, amely több mint 4 kilométer széles, átmérője pedig több mint 20 kilométer. A kráter nagy része örökké árnyékban van.

Spot, a robotkutya

Egyre ügyesebb a híres-hírhedt robotkutya, amelyet eddig különféle éles tesztekben lehetett megfigyelni, de mostantól (majdnem) bárki megveheti.

Spotot 360 fokos kamerákkal szerelték fel és egy kontrollerral lehet messziről irányítani, hogy merre közeledjen. Önjáróan képes különféle felszíneken navigálni, a lépcsőkkel is megbirkózik, és ha esetleg megbotlana, akkor feláll, de egyébként remek egyensúlyérzéke van. Egy töltéssel másfél órát bír ki, és IP54-es minősítést kapott, tehát ellenáll a pornak és az esőnek. Az ügyfél felhasználási céljaitól függően személyre is szabható további egyedi szenzorokkal, szoftverekkel, de elsődlegesen építkezésekhez, olajbányászathoz ajánlják.

Intelligens terítő, amely felismeri az ételeket

A Microsoft több egyetem kutatóival karöltve kifejlesztette a Capacitivo intelligens szövetrendszert, amely kizárólag érintés alapján képes felismerni az ételeket, italokat és az egyéb tárgyakat.

A kutatók eredetileg „abroszba szőtték” a technológiát, amely elképzelésük szerint hasznos lehet többek között a főzésben is: az interaktív szövet érintés alapján képes felismerni a rá helyezett tárgyakat, például az élelmiszereket (különböző típusú gyümölcsöket, folyadékokat stb.) és más típusú tárgyakat is, amely megtalálhatóak a ház vagy a munkahely körül.

A kutatók nyolc különböző forgatókönyvet is bemutatnak, ahol ez a technológia alkalmazható. Többek között egy okosterítő létrehozásában is gondolkodnak, amely felismeri az asztalra tett ételeket, emellett kifejlesztenének egy olyan rendszert is, amely intelligens hangszóróval emlékeztetné a felhasználót, ha túl sokáig hagyja egy fontos tárgyat az asztalon.

Bár a projekt még folyamatban van, a kutatók jelenleg az intelligens szövet gyártási rendszerének és technológiájának pontosságán dolgoznak, különösen a folyadékok és a fémtárgyak felismerésén szeretnék javítani. (techworld.hu)

A tevepárduc, vagyis a zsiráf

A zsiráfok azonkívül, hogy szépek, hihetetlenül mókás lények, méreteikből adódóan ki is érdemelték a legmagasabb és leghosszabb nyakú szárazföldi élőlény címet. Az Afrikában élő párosujjú patások eredetileg számos helyen megtalálhatóak voltak a Szaharától délre, de már csak szigetszerű populációi maradtak fenn Kenyában és Ugandában.

A savanna hosszú nyakú legelészői nem csak kinézetük miatt érdekesek, van még néhány elképesztő tulajdonságuk is, ami miatt még inkább a szívünkbe zártuk ezeket a különleges emlősöket.

1. A zsiráfok nagyszívű élőlények; a szó szoros értelmében. 12 kilós szívre és a magas vérnyomásra van szükségük ahhoz, hogy el ne ájuljanak, amikor visszaemelik a fejüket a talajszintről.

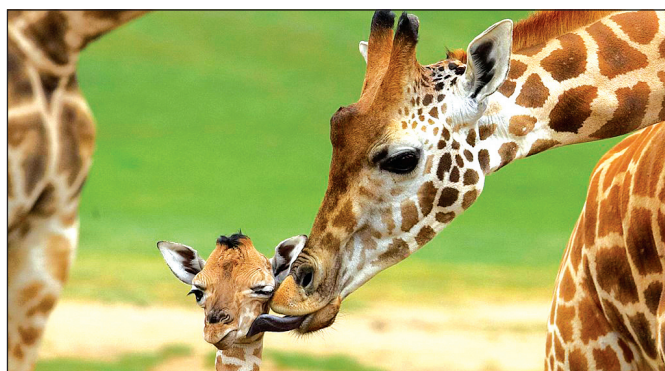
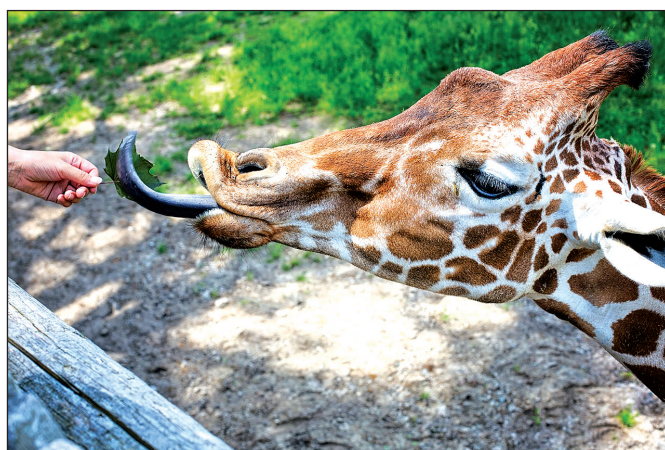
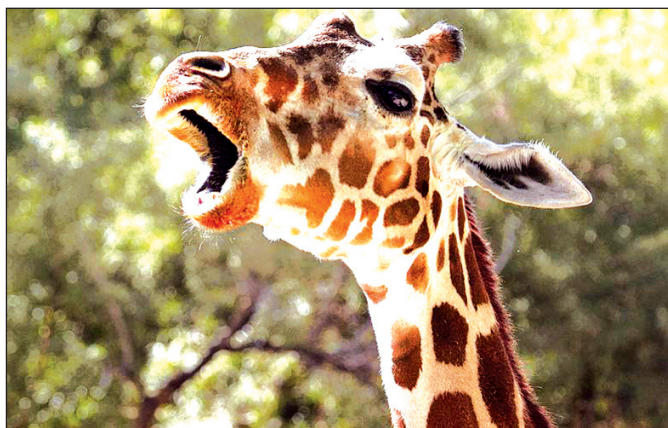
2. A zsiráfbébi születésekor 2 méter magasból fejjel a földre zuhan. Csoda, hogy kutya baja nem lesz ettől az attrakciótól...

3. Az emlősállatok közül a legkevesebbet a zsiráfok alszanak: életük 8%-át sem töltik alvással. Alvásigényük két óra, de ezt a rövid időt sem egyhuzamban alusszák át.

4. A zsiráf nyelve 45 cm hosszú is lehet, a színe pedig kékesfekete, hogy a nap ne tudja megégetni. Nagyon kemény, hogy a lombokban található tövissek ne hatoljanak át rajta.

5. A zsiráf a nap legnagyobb részét evéssel tölti, 34 kg élelemre van szüksége naponta, hogy fenntartsa hatalmas testét.

6. Sokáig azt hitték a zsiráfról, hogy nem ad ki hangokat. Javárrészt valóban csendes, de a legfrissebb megfigyelések szerint béget, rőfög, horkant, és infrahanggal is kommunikál. (zoozoo)

Tudtad-e?

A savannák lakója az ókortól kezdve kedvelt attrakció volt; Rómában először **Julius Caesar** mutatott be zsiráfokat az amfiteátrumi játékokon. A tudományos nevében szereplő camelopardalis a faj addig használt nevére, a görög kamélopardaliszra („tevepárduc”) utal. A zsiráf Büzantioszt, aki az első ókori híradást adta a különös állatról, a magassága miatt a tevére emlékeztette, a bőre mintázata pedig a párducéra hasonlított.

Mivel anyám előtt születtem, apám a lakodalmára készültében a malomba küldött lisztet fűrészeltetni.

Fölraktam ökreimet a kocsira, rúd mellé fogtam a búzás zsákokat. Odaértek, mondják, a malom elment kocsmázni. Leszúrtam az ökörhajtó ostoromat, megyek a malomért. De már akkor nagy nyugodtan szalonnázott az árokparton. Egy husánggal jól végigvágattam rajta, biztatásul, mindjárt elkezdte kovácsolni a réteslisztet.

Az ostoromból ezalatt égig érő fa nőtt. Körülötte keresem az ökreimet. Fölmásztak a hegyébe legelni. Megyek utánuk, hát uramfia! – ezer seregély az ágakon. Rakom az ingem derekába. Egyszer csak megindultak velem. Szállunk a Maros fölött. Asszonyok mossák ott a ruhát. Rám csudálkoztak:

– Ojvéé, de nagy madár!

Úgy értem, oldjam meg a gatyám. Megoldottam. A seregélyek kihussantak az ingemből, én meg zuhantam lefelé. Volt nálam egy fél marék korpa, sebesen sodortam belőle a kötelet. Ereszkedtem lefelé. Hanem egy egér elrágta a korpakötelet. Belecsapódtam a marosba, kivágtam belőle annyi halat, tizenkét ökrös szekér nem bírta el, egy meztelen cigány gyerek a kabátja zsebében elvitte.

Hajamnál fogva ráncigáltam ki magam a Marosból. Mire partra vergődtem elvesztettem a fejem. Hogy lehetek meg anélkül, mire tegyem a kalapomat? Gyorsan kerekítettem sárból. Szerencsémre, mert apám már nagyon keresett. Hazavittük a lisztet, tapostuk belőle a rétest.

Füllentő (magyar népmese)

Ekkorára nagyon megéheztem. Udvarunkon egy kazal verébtójásból hátslovak dagasztották a tésztának való csöves kukoricát. Egy tojást feltörtem, eszegettek a szélén. Belejtettem a bicskám. Hogy menjek utána? Szemöldököm kitéptem, abból raktam létrát. Három napig megyek lefelé. Sirtam a jó bicskám után. Ott bolyongok estig a verébtójás alján, odajön egy lovatlan huszár. Vigasztalt, hogy ő már egy hete itt keresi a Pejkót, annyira ellegelezett a tojásban. Apám már türelmetlen volt, utánam üzent a sütőlapáttal, hogy de siessek a gémeskútra borért. Fölnyergeltem a Fakót, ülök a Szürkére, vágattam a Sárgával. Este kipányváltam legelni a nyeret, itattam a kantárt, párnának fejem alá gyűrtem a Sárgát.

Arra ébredtem, hogy megint éhes vagyok. Fölmásztam az uborkafára, ráztam róla annyi krumplit, csak úgy hullott a sok répa, retek, mogyoró. Odasereglettek a mókusok, eszegettek előlem. Egy mókust farkánál kaptam. Ijedtében ugrott akkorát, engem fölvágott az égbe. Ott még sosem jártam. Gondoltam, ha már sorsom ide vetett, megnézem Panna ángyomat. Nagy munkában találtam. Templomtoronnyal foltozta a lekvárfőző üst fenekét. Örült a jöttömnek. Szúnyogtojásból kicsépelet rándottát vágott a hátamhoz, úgy vendégelt.

Amit nem bírtam megenni, mind a hajamra kente. Alig nézhettem széjjel, éreztem égbe járó illatairól, hogy odalent javában legelik már a tüzes kemencét, darálják a túrós lepényt. Apámnak hét szabómester köszörülte a vőlegényruhát. Hányta a szikrát.

A fonott kalácsot ásóval faragták, kátrányozták a dobostortát, kilencet fialt baltával borotválták a szilvás gombócot.

Nagy mehetnékem támadott, hiszen engemet annyira várnak odalent, hogy régen elfelejtettek. Összemarékolam egy félországnyi báránnyal, létrát facsartam belőle. Alig teszem földre a lábam, apám ott alszik, mérgében majd megszakad a nevetéstől, hogy hol vagyok istenvilág óta, amikor anyám megszületett, szaladjak a Tiszára fűrésztővízért. Forró nyár volt, a folyó befagyva. Lekapom a fejem, beverem a jeget, rostával feneketlen vödörbe meregetem a fűzfát. Épp delet harangoztak éjfélkor, ahogy hazaérek. Már a feje tetején áll a lakodalom. Nekifeküdtem táncolni. A szoba sarkában zsákokba kötve a Duna, Tisza, Dráva, Száva, madzag a támasztója. Fakilincs mindegyiken. Nagybőgővel citerázták a talp alá való tücsökciripelést. A táncosok közé perdülvé elaludtam. Tök-hajóból való sarkantyúm pengett, akár az ágyúdörgés. Sarkantyúm kivágta a Duna, Tisza, Dráva, Száva zsákját, vitte a víz a lakodalmat.

Szaladtam a bábaasszonyhoz, kétágú horgot hímeztetni. Orruknál fogva húzgáltam ki a fullákolókat. Azóta két lyuk van mindenkinek az orrán.

Aki nem hiszi, járjon utána!

Barlog Károly:

Déd

(részlet 12 éven felülieknek)

Öreg fát már nem lehet... – ismételtet-
te, mint valami gép, mondtam az öcsémnek,
amikor a hetvenkettes trolival elshantunk a
Déd szülőháza előtt, egy másik városban, sok
évvel később. Az öcsém semmit sem értett az
egészből, mert nem ismerte a nagyanyát. Az ő
életének már nem volt része. Mégis mosoly-
gott, amikor a családi összejöveteleken valaki
(rendszerint az apám) elmesélte, hogyan rán-
tottam ki a Déd alól a hokedlit a kilencve-
nes évek elején, így adván a tudtára, hogy az
enyém – minden aránytalanságával, és sötétlő
csomójával együtt. Igen, volt egy saját hokedli-
m, egy majdnem ugyanolyan, mint a Dédé –
mindössze annyiban különbözött tőle, hogy
háttámláján más szöveget zártak be egyenes élei-
vel a rostok. Nagyapámmal megegyeztünk,
amikor a Déd megérkezett hozzánk, hogy az
én hokedlimre csakis én ülhetek, ő pedig bó-
logatott, hogy minden tőle telhetőt megtesz,
hogy a Déd tudtára adja ezt. Talán elfelejtet-
te mondani neki, vagy mondta ugyan, csak a
Dédnek azon nyomban kiesett az emlékezetéből.
A Déd ekkor már gyorsan felejtett.

Öreg fát már nem... – mondta a Déd ak-
kor is, miközben lassan, módszeresen kezdett
el aláereszkedni a hokedlimre, és ekkor én egy
könnyed mozdulattal kirántottam alóla azt. Így
idéztam fel a történetet az öcsémnek, aki ott, a
trolin is úgy röhögött, ahogy régen, és közben
figyelte a hatalmas bérházat a Podmaniczky
utcában, ahol a Déd lakott hajdanán az édes-
anyjával, Molnár Erzsébettel, aki foglalkozása
szerint *magánzó* volt, tehát alkalmi munkák-
ból (hol cselédkedésből, hol mosásból) tartotta
el *egyszülött* leányát. Azért írom, hogy egyszü-
lött, mert a családi emlékezetben nem szerepel
a Dédnek egyetlen testvére sem.

Rejtély, hogyan kerülhetett a nagyanya Ti-
szaszentmiklósról, erről sincs semmi adatom,
és az, aki beszélhetne erről, nem él már. Talán
kerítető hozta őt a déli végekre, aki hajdanvolt
Molnár Erzsébet, szépanyám (egyébként ük,
de én csakis szépnem tudom őt elképzelni) ké-
résére talált neki jóra való férjet, de az is lehet,
hogy örökbe adták: hasonló életutat járt be,
mint József Attila. Talán azért lett Ilonka, mert
korábbi keresztnévét nevelőszülei sehogyan
sem tudták megjegyezni. És lehet, ha törté-

netesen nem Tiszaszentmiklósról kerül, belőle
is nagy költő kerekedett volna, aki a Minden-
séggel méri önmagát. De egyetlen verset sem
vetett papírra, mert az ő költészete az élete volt.
Az, hogy felnevelte négy gyermekét, hármukat
férjhez adta, a negyediknek feleséget talált.

Valamikor régen elhatároztam, hogy írok
arról is, hogyan lett a nagyanyám a nagyapám
felesége, de eddig nem mutatkoztam rá forma
és apropó. Most lám, itt az alkalom, hiszen ez
is a Déd *költészetét*, életművét képezi. Sokadik
kérdője volt a nagyapám a mamának, mert a
mama sehogyan sem akart férjhez menni.
Mesélte, hogy egyik kérőjének a szájába kö-
pött, midőn az meg akarta csókolni őt *tánc*
után. De ha kellett, akkor pofozkodott, ha-
rapott is. Egyedül a nagyapámat nem tudta
vólna bántani, de hozzámennie sem nagyon
akaródzott. A Déd este sokáig elvult a kony-
hában, és amikor férje elalvás előtt az utolsó
pipáját betömte, így szólt hozzá:

„Valamit csinálni köll az Ilonkával! Ez mán
az ötödik embőr, aki évenné, de egyik sē jó
neki...”

„Márpedig, ha ehhez a Ferihez se megy
hozzá, Isten bizony, én fölakasztom!” – így
a Déd.

A nagyanyám a beszélgetést a konyhaa-
tó mögé rejtőzve hallgatta végig, és nagyon
megijedt, mert még sohasem hallotta édes-
anyját az Istenre esküdözni. Féltem, fiam
– mesélte – hogy ha nagyapádat is vissza-
utasítom, akkor ott találok majd magam
fölkasztva az istálló gerendáján, és hát azért
mégiscsak jobb a házasság nehéz gúnyját
magunkra ölteni, mintsem a halál félelmetes
köpenyét.

Öreg fát már... – jut eszembe olykor a Déd
mondása, legutóbb akkor, amikor a Városlig-
etben sétáltam egy kiadósabb vihar után. A
Közlekedési Múzeumnál fakordonokkal vet-
ték körül a halott rönköket, amelyeket a szél
kicsavart. Néztam a karomnyi vastag gyö-
kereket: úgy nyúltak az ég felé, akárha meg-
váltásért könyörögnének a Mindenhatóhoz.
Kőriseket hoznak majd helyettük – mondta
egy arra járó öregember – mert a kőris bár-
hol megtelepszik, megtalálja a helyét. A kőris
alkalmazkodó fafajta, ezért az idős egyedek
is áttelepíthetők – folytatta kis szünet után –,
és itt bukik meg az a régi hiedelem, miszerint
öreg fát nem lehet átültetni... Egyes indián
népek hitvilágában egykor a fák az ember
hívására helyet változtathattak, ám túlzott
kíváncsiságuk, vakmerőségük miatt egy va-
rázsló a földhöz kötötte őket. Talán épp ezért
– empátiából, vagy tudom is én – nehéz az
embernek hazát cserélnie ebben a világban.
S talán egy újabb természetfeletti erő – ne-
vezhetjük akár istennek is – szükségeltetik
ahhoz, hogy feloldja a varázsigét.

Amikor a Dédét temették, a család felfo-
gadott egy fotográfust, hogy készítsen fény-
képeket az elhunytól. Még most is tisztán
emlékszem rá – alacsony, kopaszodó, fekete
kefepajszos ember. Azt mondta, hogy ő való-
jában természetfotós, de mivel azt nem fize-
tik meg, ezért gyakran vállal esküvői, eseten-
ként *temetési* fotózás. Nahát, csodálkoztam
akkor: egy természetfotós! Talán éppen ezért
esett rá a választás, ezért hívta őt a család,
hogy képeket készítsen arról, ahogyan az
Úristen átülteti az *Öreg fát*...

Öreg fát már nem lehet átültetni

Ha az Iránytű egy tankönyv része lenne,
az első feladat az lehetne, hogy figyelj meg,
hogyan építi fel Barlog Károly (egyébként fi-
atal, csókai származású) szerző a művét, mi-
lyen ismétlődés-elvonás szervezi a szöveget?
A Déd ugyanis nagyon erős szerkesztettséget
mutat. A visszaemlékezés idővonalai fino-
man egymásba szövődnek, és e szövődékben
a fa–ember metafora (tehát azonosítás) em-
lékeztet minket arra, hogy mi is a természet
részei vagyunk. Ezt a felismerést a termé-

zetfotós temetési megbízatása még jobban
erősíti, képszerűsíti.

Miközben elfogynak a szavak, kikopnak a
Déd által ismételtetett mondásból, életének
állomásai tűnnek fel előttünk, az elbeszélő és
a főhős életének terei pedig keresztezik egy-
mást. Az elbeszélő síkján megkérdőjeleződik
a Déd által ismételtetett mondat igazsága, a
szöveg lezárásban pedig már tapasztalaton
túli, transzcendens jelentést kap Déd mant-
rája.

Ha az Iránytű egy tankönyv része lenne,
kereshetnénk a szövegben egyéb metaforákat,
bizonyítékokat a gondos szerkesztésre, meg-
vizsgálhatnánk a szöveg elbeszéléstechniká-
ját...

Akkor sem tévedünk azonban, ha csupán
el szeretnénk olvasni ezt a finom, érzékeny
szöveget. Főként az év ezen szakaszában, ami-
kor mindannyiunk számára fontos szerepet
kap az emlékezés.

Herédi Károly

Miért dorombol a macska?

Minden macskabarát szívesen kényeztetni cicáját, és imádja, ha a kedvenc édesen dorombol, hangot adva ezzel elégedettségének. De vajon csak ez az oka a dorombolásnak? Honnan jön ez az egész? És egyáltalán hogy csinálják? A macskák általában elégedettségükben dorombolnak, örömeiket fejezik ki vele. Emellett nyugtatgatást is jelenthet, így jelzik, hogy pánikra semmi ok, minden rendben. Ez a gazdira is jótékony hatást gyakorolhat, ha feszültek vagyunk, tökéletes nyugtató egy kis macskasimogatás. Gyakran azért is dorombol a cicus, mert érzi a szeretett gazdin a szorongást. A nőstény cica is dorombol fájdalomában elléskor, valószínűleg a világra jönni készülő kölykeit nyugtatja teste puha vibrálásával. Maga a dorombolás

technikailag még felderítetlen terület. Több elmélet is létezik, de a tudósok még nem tudtak megegyezni, hogy valójában hogyan is csinálják. A legerjedtebb elmélet az, hogy doromboláskor a macska hangszalagjai a levegő hatására rezegni kezdenek, miközben a gégefő izomzata másodpercenként hússzor-harmincszor húzódik össze. A házi macska mellett egyébként a jaguár, a puma, az ocelot, a szervál, a gepárd és a vörös hiúz is képes dorombolni. Több tudós azt gondolja, hogy a dorombolásnak gyógyhatása van. Orvosi kutatások megállapították, hogy a hangfrekvenciája 25 és 150 hertz között található, és ez a frekvenciatartomány jótékony hatású a csontfejlődés és -gyógyulás elősegítésében. Simogatásra fel!

A Gutenberg-galaxis

A Gutenberg-galaxis kifejezés az emberi kultúrtörténetnek arra a szakaszára utal, amelyben a nyomtatott könyv, mint ismeretközlő közeg kiemelkedő szerephez jutott (a 15. századtól napjainkig). A könyvnyomtatás, a könyv elterjedése, később az általánossá váló írás-olvasás oktatása tette lehetővé azt, hogy – elvileg – minden ember hozzájusson a tudáshoz, a tudomány, a művészet alkotásaihoz és eredményeihez, a hí-

rekhez, egyáltalán mindenhez, ami szavakba, szövegekbe foglalható. A Gutenberg-galaxis kifejezés csak akkor jelent meg, amikor annak felmerült belátható vége. Először a televízió, majd a számítástechnika, az internet terjedése keltette fel az aggodalmat, hogy a nyomtatott szóra előbb-utóbb nem lesz szükség. A Gutenberg-galaxis a német Johannes Gutenbergről, a könyvnyomtatás feltalálójáról kapta a nevét.

Honnan ered a pantomim?

A pantomim eredetileg ókori görög és római színházi szórakoztatási forma, amelyben ismerős alakok és helyzetek gúnyos megjelenítése szerepelt. A mai pantomim a középkori színjátszásból, a commedia dell'artéból ered. A már szavak nélküli, testmozgással, gesztusokkal, mutogatással jellemzett „néma”, de esetleg zenével kísért, sokszor egyszemélyes, néha többszemélyes előadás neve pantomim. A pantomimesek arcukat gyakran fehérre festik, jellegzetes érzelmi kifejezéssel „elrajzolják”, míg testüket vagy fekete, vagy egyéb, a környezetbe, vagy a háttérbe olvadó színű ruhába öltöztetik. Néha csak egy-egy testrészükkel (például kézzel) játszanak. Kellékek nincsenek, de annak ottlétét sok esetben el/megjátsszák. Így klasszikus pantomim elem pl. az üvegfal, a szék, a hinta.

MEZOPOTÁMIA

Az asszírok élete

Az Asszír Birodalom Ázsia délnyugati részén alakult ki, az ősi Mezopotámiában. Központja a Tigris folyó völgyében volt. A legfontosabb és legősibb városállama a Tigris partján fekvő Assur volt, ahol a legfőbb istenüknek, a város névadójának, Assurnak a temploma állt. Maga Asszíria is e főisten után kapta a nevét. A birodalom fontos városai közé tartozott még Ninive, Hárán, Kalhu (Nimród) és Dúr Sarukkin. A döntően katonai hódításokra berendezkedett Asszír Birodalom már jóval az egyiptomi Újbirodalom előtt élte egyik virágkorát. A kegyetlen asszír katonáktól az egész Közel-Kelet rettegett.

Az i. e. 2. évezred végétől rohamos fejlődésnek indult az asszír kereskedelem, emiatt égető szükség mutatkozott valamiféle írásbeliség kialakítására, a hatékonyság és a szerveztség érdekében. Anatóliában a régészek számtalan agyagtablát találtak, amelyeken az asszírok által használt akkád nyelvű feliratok olvashatók.

AZ ASSZÍR TÖBBISTENHIT

Az Assur-ban-apli (i.e. 668–627) ninivei könyvtárából származó listákon több mint 2500 istenség szerepel. A néhány kisebb, helyi istenség neve mellett megtalálhatóak az asszír panteon főisteneinek nevei is: An, az égbolt, Enlil, a levegő és Enki, a ví istene. A napisten, Samas volt a fény, illetve az élet és a halál ura, valamint az igazság istene.

AZ ASSZÍR OROSLÁN

Az asszírok küldetésüknek tekintették, hogy főistenük, Assur dicsőségére az egész ismert világot leigázzák. Hadjárataikat általában Assur nevében, az ő tiszteletére indították. Gyakran ábrázolták oroszlánként, de emberfejű, oroszlán- vagy bikatestű, ötlábú és halpikkelyes szobrokat is készítettek róla.

FEKETE OBELISZK

Az egyik legérdekesebb folyóközi obeliszk III. Sulmánu-asarídu (i. e. 858–824) hadjáratát örökíti meg.

Az obeliszk egy magas, keskeny hasáb, amelynek a teteje egy különleges, lépcsőzetes toronyban végződik. Mind a négy oldala öt sávban díszített, ami azt jelenti, hogy összesen húsz kép van rajta. Ezek a király dicsőséges hadjáratainak történetét beszélik el. A domborművek egyértelműen propagandacélokat szolgáltak, intelemként minden nép számára: vagy elismerik az asszírok főségét, vagy elpusztulnak.

AZ ASSZÍR HADIGÉPEZET

A források szerint az asszír hadsereg hírhedt volt kegyetlenségéről. Hadjárataikat mindig alaposan megtervezték: az asszír hadigépezet, uralkodójukkal az élen, rendszerint tavasszal indult meg. Lerohantak egy kisebb államot, megölték a lakosság nagyobb részét, letarolták a földet, levágták a halottak fejét, s az életben maradt foglyokat elhurcolták rabszolgának. Ezután lerombolták a várost és felgyújtották a romjait.

Általában frontálisan támadták az el-lenséget. A faltörő kosok segítségével lerombolták a falakat, miközben az árkászok megpróbálták tönkretenni az alapokat. Az íjászok és a parittyások támogatásával a lándzsások megmászták a falakat. A hadsereg tábortát földsáncokkal vették körbe. A sátrak a sáncokon belül álltak. Ezek az információk a harcosok mindennapjait bemutató domborműveken maradtak fenn: sátorverő, ostromműveket javítató, főző vagy étkező katonák társaságában.

Tudtad-e?

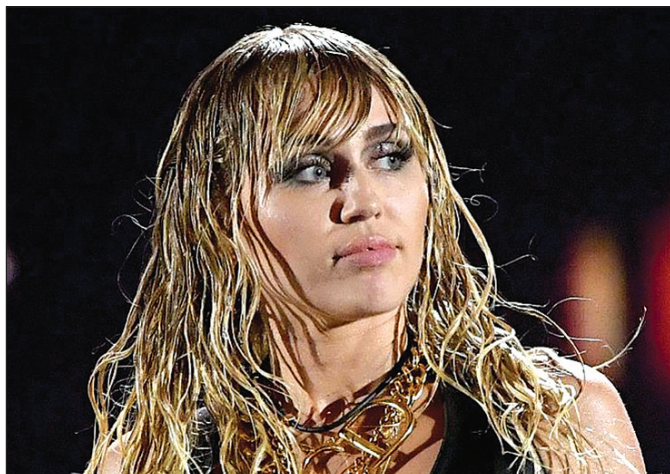
A faltörő kos egy fából ácsolt szerkezet. Ez az eszköz elég nagy erőt tudott kifejteni, de igazán csak a fából készült kapuk, falszakaszok ledöntésére volt képes. Kőfalat ezzel a szerkezettel ledönteni nem lehetett.

Zenei kikacsintások

Azt gondolnánk, hogy egy meghatározott zeneműfajt élető zenész, kizárólag olyan zeneműfajt hallgat, ez azonban nagy tévedés. A könnyűzenében nagyon is sok az átfedés és a különböző zeneműfajú előadók sok esetben tisztelik egymást, sőt rajonganak is egymásért. Ennek bizonyítéka a számos tribute és feldolgozás, amikkel meglepik a rajongóikat. Az alábbiakban néhány előadóról írunk, akik mostanában kikacsintottak más zeneműfajok felé és ezt be is építették a tevékenységükbe.

Szereti a rockot és csípja a metált

Miley Cyrus

Miley Cyrusnak nem kell a szomszédba mennie zenei gyökere-kért, elég szétnéznie a családjában. Az apja Billy Ray Cyrus ismert countryénekes, a keresztanyja Dolly Parton pedig az egyik leghíresebb countryénekesnő. Miley Cyrus tiniként a Hannah Montana-sorozattal világszerte óriási népszerűsége tett szert, de utána egyre inkább megpróbált eltávolodni a sorozattól, és sokkal inkább a bortányairól szóltak a hírek. Zeneileg a popot, a hipopot és a countryt kezdte vegyíteni, de a pályája valójában tele van fordulatokkal, együttműködött például a The Flaming Lips rockegyüttessel is. Miley Cyrus ugyanis nagyon szereti a rockot és csípja a metált is. Szívesen hord rockpólókat, az egyik legnagyobb kedvence pedig a Metallica. Az énekesnő az elmúlt időszakban számos feldolgozást készített, énekelt például Nirvana, Pearl Jam, Blondie és The Cranberries dalokat is, a Metallicától pedig a Nothing Else Matterst. Hamarosan új lemezt ad ki Plastic Hearts címmel, amelyen Blondie és The Cranberries feldolgozás is hallható lesz. Ez még nem minden Miley Cyrus azt is bejelentette, hogy egy olyan lemezt is készít, amelyen csak Metallica dalokat énekel majd.

Sepultura

Megszerették és azóta is szeretik

A Tainted Love című dalt Ed Cobb írta meg a hatvanas évek közepén és Gloria Jones adta elő. Nem lett siker, B oldalas dalnak számított. A hetvenes években még egyszer próbálkoztak vele, de akkor is észrevétlen maradt. A Soft Cell együttes 1981-ben szedte elő, akkor már Marc Almond énekelte és szinte azonnal berobbant a toplisták élére. Kiderült, hogy Ed Cobb mégiscsak jó dalt írt. Azután már sokan énekeltek, újabb nagy sikert pedig Marilyn Manson feldolgozásában ért el. Nemrég ismét egy keményebb verziójával találkozhattunk, ezúttal a brazil Sepultura dolgozta fel a szintén brazil Unsoul, illetve Desalma című misztikus sorozathoz. A Sepultura a nyolcvanas évek óta aktív metálegyüttes, amelyből a kilencvenes évek közepén kivált a két alapítótag, Max Cavalera a frontember és Igor Cavalera a dobos. Max létrehozta a Soulfly-t amely szintén népszerű lett, a fivérével pedig a Cavalera Conspiracy formációban zenélnek együtt. A Sepultura egyébként számos feldolgozást készített, de szinte kizárólag rock- és punkzenekaroktól, ezért a Tainted Love újdonságnak számít.

Hallgatott a barátjára

Machine Gun Kelly

Machine Gun Kelly az elmúlt tíz évben zeneileg nagy változáson ment keresztül. Rappel kezdte, azután alternatívabb, poposabb vizekre evezett, majd a rock felé is fordult, a nemrég megjelent Tickets to My Downfall című ötödik lemezével pedig a pop punkban kötött ki, köszönhetően ezt minden bizonnyal a Travis Barkerrel a Blink-182 dobosával kialakított együttműködésnek. Machine Gun Kelly nemrég azt kérdezte meg egyik barátjától, épp a fent említett Marilyn Mansontól, hogy melyik dalt dolgozza fel. Jótól kérdezte, mert Marilyn Manson ismert a remek feldolgozásokról, ugyebár nagy siker lett az általa előadott Tainted Love, de a Eurythmics Sweet Dreams és a Depeche Mode Personal Jesus zeneszáma is. Machine Gun Kelly legnagyobb meglepetésére Marilyn Manson / Rihanna Love on the Brain című dalát ajánlotta. Machine Gun Kelly elvállalta a kihívást, a dal pedig rákerült új lemezének bővített változatára.

Új sorozat és új játék

Az Assassin's Creed játéksorozatról készült élőszereplős film Justin Kurzel rendezésében, valamint Michael Fassbender, Marion Cotillard és Jeremy Irons főszereplésével 2016-ban jelent meg. Habár a bevétel szempontjából jól teljesített, a kritikákat illetően nem igazán remekelt. A fejlesztőcég azonban nem hagyja annyiban. A terveik között az szerepel, hogy a Netflixszel társulva az Assassin's Creed alapján élőszereplős televíziós sorozat és animációs sorozatot is készítsenek, a céljuk részletesen bemutatni a sokrétű világát, úgymond egy univerzumot építeni köréje. A rajongók nemcsak ennek örülhetnek, hanem az új játéknak is, a napokban jelenik meg ugyanis a viking témájú Assassin's Creed: Valhalla.

Újabb feldolgozás

Frankenstein teremtménye minden idők egyik legkedveltebb réme. A Frankenstein menyasszonya című film 1935-ban jelent meg, tehát 85 éve. A film kultikussá vált, ehhez pedig nagyban hozzájárult Boris Karloff feledhetetlen alakítása is. Több évtizedre rá, 1985-ben The Bride című filmben feldolgozták, Sting és Jennifer Beals játszotta a főszerepet, de a film nem ért el sikert. Nemrég azt lehetett olvasni, hogy az évfordulóra való tekintettel újabb feldolgozás készül belőle, amelyben Scarlett Johansson formázná meg a menyasszonyt, habár egyes hírek szerint Angelina Jolie is esélyes a szerepre. Valójában az új film ötlete már korábban megfogalmazódott, de mára engedélyt is kapott. Egyébként akkor a Frankenstein menyasszonya az 1931-ben megjelent Frankenstein című film folytatása volt. A történet alapját Mary Shelley regénye képezte.

A rajongók öröme

A tervek szerint decemberben egy nagyszabású tárlat nyílik a londoni Természettudományi Múzeumban, ahol a Harry Potter-sorozatok rajongóinak legnagyobb öröme a Harry Potter és a Legendás állatok filmekben használt csaknem harminc kék is helyet kap. A BBC és a Warner Brothers közreműködésével megvalósuló izgalmas kiállítás célja, hogy a Harry Potter-univerzum népszerűségéhez köthetően a múzeum a való világra és a természetvédelemre is felhívja a figyelmet. A kiállítás egyik témája a mitikus teremtmények eredete, például a sárkányoké, az egyszarvúaké, a tengeri kígyóké és a selőké, amelyek minden bizonnyal eltúlzott beszámolókból nőttek ki magukat. Az interaktív tárlat a J. K. Rowling által kitalált lények alapján mutatja majd be néhány valódi állat elképesztő adottságait is. A múzeum a küldetésének tekinti, hogy ráirányítsa a figyelmet a kihalással fenyegetett fajokra.

Állítólag elkészült

Az idén nyolcvanéves a Tom és Jerry rajzfilm, erről számos írás jelent meg az év elején. A Tom és Jerryt William Hanna és Joseph Barbera alkotta meg, amikor az MGM-stúdió fellendítésén ügyködtek. Az első Tom és Jerry rajzfilm, a Puss Gets the Boot (Elbocsátás) 1940. február 10-én jelent meg és ekkor még nem is így hívták őket. A macska Jasper volt, némileg másképp is nézett ki, az egérnek Barbera szerint nem is volt neve, Hanna viszont Jinxnek nevezte. Ekkor még nem volt szó folytatásról, de biztató leveleket kaptak, ezért elkezdtek rajta dolgozni. Először is átnevezték a karaktereket, versenyt hirdettek meg, a befutó az egyik animátoruk lett, aki a Tom és Jerryt ajánlotta. A rajzfilmsorozat sikertörténet lett. Most a jelenős jubileum arra sarkallta a filmkészítőket, hogy ismét a Tom és Jerry felé forduljanak. Be is harangozták, hogy Tim Story rendezésében és Chloë Grace Moretz főszereplésével félig animációs, félig élőszereplős változatot készítenek. A film állítólag el is készült, a tervek szerint pedig jövő év márciusában mutatják be.

1. jelige: Őszirózsa
Kedves Bizi!

Kérlek segíts! 13 éves lány vagyok. Az életemben van egy fiú, akibe már szeptember óta bele vagyok zúgva. Ő egy évvel idősebb. Együtt szoktunk hetente többször is hazamenni, mert a szomszéd utcában lakik. A barátnőim azt mondják, hogy mást szeret, de úgy érzem, jól megvagyunk együtt. Nem tudom, kérdezzem-e meg tőle, hogy ki az, akibe szerelmes, mert nem tudom, kinek higgyek, a barátnőknek, vagy magamnak? Félek, hogy a vágyaim elferdítik a valóságot, és ha nem szeret, nagyot fogok csalódní. Segíts!

Őszirózsa

Válasz:

Ne tépelődj sokat, inkább élvezd azt, ami itt és most van. A beszélgetéseket, az együtt töltött időt. Lehet, hogy mások úgy „látják”, hogy másba szerelmes, valószínűleg volt, hogy valakinek beszélt a szimpátiájáról. Te is szimpatikus vagy számára, mert kedveli a társaságot, szeret veled beszélgetni, jó partner vagy a hazamenetelre. Valószínűleg még maga sem tudja pontosan, hogy ki iránt mit érez. Mindig jó a meglátásoknak hinni, és időnként leellenőrizni, hogy mások hogyan látják ugyanazt a helyzetet. Ebben az esetben abban higgyél, amit te megélsz. Ha nem kedvelne, biztos, hogy nagy ívben elkerülne téged. Éljezzed az együttléteket, a közös haza és iskolába menést, szurkolj neki az iskolai meccseken. Most barátkozzatok, és az idő megmutatja, hogy mi is van valójában köztetek. Ne nyomulj, erőszakoskodj, nehogy az ellenkezőjét érjed el, mint amit szeretnél. A múlt, és az együtt töltött idő, megmutatja azt, hogy hányadán is állsz vele kapcsolatosan. Bárhogy is folytatódik a történet, te mindenféleképpen nyereséget számolhatsz el, vagy a szép érzéseket, vagy a világos helyzetet, így tudhatod, hogyan is folytasd tovább a viszonyotokat.

2. jelige: e-mouse
Kedves Bizalmas sorok!

Hetedikes lány vagyok, és két problémám is van: 1. az iskola, és a tanulás, és 2. én jómagam. Hatodikig mindig tiszta kitűnő tanuló voltam. De most borzalmas volt a kezdés! És még ez a koronahelyzet sincs a segítségemre. Az, hogy csoportokra vagyunk osztva, és minden másnap magunknak kell otthon dolgozni, nagyon megnehezítette a napjaimat. Egyeseket és kettéseket is kaptam az elmúlt hetekben. Nem megy a tanulás. Lusta lettem, csak fekszem és alszom. Idegesít, hogy lépten-nyomon a számítógépen jönnek az újabbnál-újabb feladatok. Sem a könyvre, sem a füzetre nem tudok koncentrálni. Egyszer csak azt veszem észre, hogy a semmibe meredek, és nem tudom, mit olvastam el. A szüleim nagyon szigorúak velem. Haragszának a rossz jegyek miatt, de nem tudják, miért kaptam őket. Tudom, hogy rosszul fogok

járni, de nem tudom magam rávenni, hogy tanuljak. Amikor a suliban vagyok, a „bandával” ahogyan nevezzük magunkat, nagyon jól érzem magam! Amikor meg hazajövök, azon gondolkozom, hogy milyen hülye vagyok. Meg szeretnék változni, a tanulást meg a viselkedést illetően is, csak nem tudom, hogyan! Segíts!

e-mouse

Válasz:

Nagyon jól feltérképezted a gondodat, és ezzel már meg is tetted az első lépést a javulás felé. Megfogalmaztad a problémádat, és valakitől segítséget is kértél. A következő az lesz, hogy önmagadat turbózd fel. Le kell győznöd önmagadat, legalábbis a benned levő nevezdük „rossz” részt, és meg kell erősítened a benned levő „jó”-t. Jó lenne, ha listát készítenél arról, hogy miért fontos számodra, hogy jobb jegyeid legyenek, és újra kedved legyen a tanuláshoz. Ahhoz, hogy az otthoni tanulás idején is menjen a tanulás és az iskolai munka, fontos, hogy minden napra, az iskolai oktatás, és az otthoni tanulás napjaira is pontosan tudd, hogy mikor mi a dolgod. Ezért el kell készítened a napi beosztásodat a hét minden napjára, szombatra és vasárnapra is. A napi beosztás elkészítését, az időmérleg elkészítése előzi meg. Pontosán írd fel magadnak, hogy felkeléstől, lefekvésig mivel foglalatostokodtál és mi mennyi időt foglal le. Minden benne kell hogy legyen, a tévézés és a komputeres játékok játéka, és a facebookozás, csetelés is, az ebéd, uzsonna, barátkozás, séta, torna stb. ideje is.

A Bizalmas sorokban, a korábbi években már többször foglalkoztunk a napi beosztással. Hogy pontosan milyen is ez a napi beosztás, segít az internet, ahol jó tippeket is találhatsz ezzel kapcsolatosan. Ami a lustaságot illeti, tudnod kell, hogy serdülőkori jelenség a fiziológiai lustaság, ami „gyógyítható”, egyszerűen a rendszeres mozgással, tornával, illetve testedzéssel. Többszörösen is hasznos lehet a rendszeres testedzés, torna, mert mozgás közben boldogsághormonok képződnek a szervezetben és jobban érezzük magunkat a bőrünkben. Az agy több oxigént kap, és jobban működik tanuláskor, hogy a testre gyakorolt jótékony hatás is jelentős. Ami a viselkedésedet illeti, amivel szintén elégedetlen vagy, próbáld ki a következőt: amikor hazaérsz, csukd be a szobád ajtaját, és gondold át mi mindent történt és mit lehetett volna másként csinálni. Legközelebb, ha hasonló helyzetbe kerülés, tudod majd, hogy mit és hogyan kell tenned. Ezt az átgondolást segítheti még a rendszeres naplővezetés is, amibe leírod a nap történéseit, összefoglalod és összefogod a gondolataidat, véleményed, megfogalmazod a döntéseidet, így önmagaddal megbeszélod a dolgaiddat. Még egy listát készíthetsz, de előtte meg kell határoznod, hogy mit is szeretnél elérni, milyen iskolai eredményt, vagy változást célozol meg. Ki kell tűznöd magadnak a célt. Utána felezz meg egy lapot, és a lap egyik hasábjára írd fel

mindazt, ami hátráltatna a célod elérésében, vagyis a visszahúzó erőket, a változások útján. Utána a másik hasáb soraiban vedd számba azokat a személyeket, dolgokat, tulajdonságaidat, tevékenységeket, amelyek segítenek, hogy leküzdjed a nehézségeket a változtatásban és a célod elérésében (pl. hogy megjavuljanak az osztályzataid). Ha kitarató vagy, és segítséget kérsz, a listádon lévő segítő személyektől, biztos sikerre számíthatsz! És ne feledd, a változásokat akarni is kell!

3. jelige: K&K

Kedves Bizi! Mit tegyünk? Barátnők és osztálytársak vagyunk. Mind a ketten ugyanabba fiúba vagyunk szerelmesek. A fiú idősebb mint mi, nagyon jó tanuló, a lányokkal általában kedves, nekünk is mindig köszön, amikor összefutunk. A barátnőmmel nemrég felhívtuk a mobilján, de megszakítottuk rögtön a vonalat. Volt, hogy titokban utána mentünk és majdnem hazáig követtük. Utána az osztálytársai piszkálni kezdték miattunk. A múltkor nagyon mérgesen nézett ránk. Tegnap megállítottuk, hogy beszéljünk vele. Bocsánatot akartunk tőle kérni, de csak továbbment. Mit tegyünk?

K&K

Válasz:

Sajnos, a meggondolatlan viselkedéseddel, eljátszottatok egy jó esélyt ennél a fiúnál, és szereztetek magatoknak egy haragost. Ezzel számotokra a bulinak vége! Jó lenne, ha elbeszélgetnétek egymással, arról, hogy mi lenne, ha veletek történe hasonló dolog. Biztosan ti sem örülnétek. Szem előtt tévesztettétek, amit már annyiszor leírtunk: azt tegyed másokkal, úgy viselkedjél, ami neked is jól esne, azt add a másoknak, amit te is kapni szeretnél! Hagyjátok békén a fiút egy időre, és amikor lecseng a viselkedésedek visszhangja, akkor kérjétek bocsánatot tőle. A többi meg a jövő zenéje.

Kérdéseikre Bori Mária pszichológus válaszol

e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

FEJTSD MEG!

A POÉN 1. RÉSZÉ	▼	KÉRDŐ- SZÓCSKA ARRA- FELE!	LÁNY- NÉV	E NAPI	TEST- FELEPI- TÉS	A ZSÁK KÖZEPE!	MÓRICZ... MAGYAR ÍRÓ VOLT							
A MAGYAR SZÓ HUMO- ROS MEL- LÉKLETE NETTÓ	▼													
JÜLIUSI ÜDÜLÉS	▼	MELY TÁRGYAK					RÓMAI 1							
ZORRO JELE	▼	FÉRFI- NÉV					TETŐ FA- ANYAGÁNAK A VÉGE							
ANYA PÁRJA	▼			VÉN			FÉLIG ÜRES!							
KIEJTETT BETŰ, DE VÉGTE- LEN CÉL IS!	▼		RITMUS											
CSILLAG, ANGOLUL	▼		USA TAG- ÁLLAM				ROMÁNIA IDEGEN ELŐTAG, JELENTÉSE: VAS							
REGGEL ÉBRED	▼				KASZÁT ÉLESÍT									
ISKOLAI BE- OSZTÁS	▼				SZEMÉ- LYEMRE									
NITRO- GÉN	▼	HENTES- SZER- SZÁM					KONTI- NENS	FÖLDET FORGAT	A SÁL VÉGE!	IPARI NÖVÉNY	ANNYI MINT, RÖVIDEN	RÓMAI 51-ES	ÚTBAN ARRA	EGYESÜ- LETET LÉTRE- HOZÓ
MÉTER	▼	GAUSS												
A	▼													
A POÉN 2. RÉSZÉ	▼	RÓMAI 1000		ÓVODÁBA JÁR						NEM AMODA				
PORTU- GÁLIA	▼	LÁNYNÉV		DIANA, BECÉZVE						... WEST SZÍNESZNŐ (MAE)				
IJED	▼				LÉTEZIK ZALAEGER- SZEGI TOR- NA EGYLET			MELLÉK- NÉV, RÖVIDEN			EGY NYALÁB KASZÁLT GABONA	EZÜST		
NÉVELŐ	▼		IDEGESEN VISELKEDŐ					GIGA			PIACI ÁRUS	MAJD- NEM ODAI!		
EGY HA- RAPÁS- NYI ÉTEL	▼		CSÜNG, FÜGG								A VIRÁG RÉSZE			
DÉL	▼				GRAMM			DÉLBN ESZIK						
	▼			... CSILLA- GOK, GÁR- DONYI REGÉNYE				KOSZTOLÁ- NYI VERSE (NŐI NÉV)					LANTÁN	
... ISTVÁN EGRI HŐS	▼			NEM AZ						RÓMAI 4			MADRIDI SPORT- KLUB	
MÍTIKUS MONDA	▼				FEKETE ISTVÁN REGÉNYE					ISIBE, SULIBA JÁR				
AZ IGLU KÖZEPE!	▼		ZOKOGNI KEZD!		SZAGLÓ- SZERV									
A SUGÁR JELE	▼		A HARAG VÉGE!		SEMMI- KOR SE							EME		A HÍD KÖZEPE!
	▼				KERESZ- TŰL							ZENTAI AUTÓJEL		JAPÁN
	▼			ZÓTY- KÖLNI							SZILÁRD TEJ- TERMÉK			
SZEMÉ- LYÉRŐL	▼			ÉSZAK							ZAMBIA			CSODÁL- KOZVA MOND- JUK
M	▼						SZILVÁT SZÁRÍT							

MEGFEJTÉS: Egy zacskó napraforgómagért magamra vállalom.

Tanulási tippek – azoknak is, akik kevésbé szeretnek magolni

Néha kifejezetten nagy kihívást jelent diáknak lenni, különösen akkor, amikor sok a dolgod, vagy amikor nincs hangulatod a tanuláshoz. Csak semmi aggodalom! Akad néhány trükk, amivel könnyebbé teheted az életedet. Az alábbi egyszerű tippek segíthetnek, hogy megnyugodj, és áttörd a mentális korlátokat, melyek visszatartanak attól, hogy jobban teljesíts. Ezekkel a trükkökkel sokkal könnyebben fogsz jó jegyeket szerezni, szóval figyelj, és tanulj!

Jegyzetelj különböző színű tollakkal!

Annak érdekében, hogy feltűzeld, fejleszd a vizuális memóriádat, és kevesebb időt kelljen tanulással töltened, használj különböző színű tollakat, szövegkiemelőket a jegyzeteléshez! Ez sokkal élvezetesebbé teszi az amúgy monoton tanulást, és a végén még szép is lesz a füzeted.

Kezdj könnyebb feladatokkal!

Mikor sok feladatot kell végrehajtanod, kezdj könnyebbekkel, mivel ezek erőt fognak adni a nehezebbek elvégzéséhez. Minden egyes házi feladat, amelyet megoldottál, önbizalmat fog kölcsönözni, és motiválni fog, hogy ne állj le, amíg nem végeztél minden teendővel.

Hallgass egy kis zenét!

Hallottál már a Mozart-hatásról? Rengeteg tanulmány bizonyította, hogy ha Mozart klasszikus zenéjét hallgatod, rövid időre javulnak a kognitív képességeid, és a teljesítményküszöbödöt is kitolhatod. Ezenkívül az instrumentális zene remek segítség, hogy kikapcsolódj, és ezáltal jobban tudj koncentrálni a feladataidra.

Tarts rövid szüneteket!

Amikor tanulsz, tarts több rövid szünetet, de figyelj oda, hogy ne vidd túlzásba! Körülbelül minden 30 pernyi tanulás után van 5 perced, amikor kiújthatod magadat, járhatasz egyet, nyújtózhatasz.

Ha sok a teendő, fogj hozzá hamar!

Sok tanulmány bizonyítja, hogy azok az emberek, akik korán kelnek, sokkal produktívabbak. Úgy tűnik, a napfény ébren tart és energiát ad. Mindennap készíts egy listát arról, mit kell csinálnod! Kezdj a könnyebbekkel, és amikor magabiztosabbnak érzed magad, nekiláthatsz a nagyobb megpróbáltatásoknak. Ne add fel, amíg mindent el nem végeztél, ami a listán szerepel! A diákéletnek megvan a maga előnye és hátránya, nem mindig egyszerű elvégezni az iskolában kapott feladatokat, de egy kevés odafigyeléssel, türelemmel és elhivatottsággal hamar végezni fogsz a tennivalókkal!

Használj fejhallgatót, hogy jobban összpontosíts a tanulnivalóra!

Amikor tanulsz, csak jusson eszedbe a következő: fejhallgatót be, világ ki. Felejts el mindent, és csak arra fókuszálj, amit tanulnod kell! Mint azt említettük az előző pontban, hallgass klasszikus zenét, vagy bármi mást, ami nem vonja el a figyelmedet. Ennek következtében úgy fogod érezni, hogy repül az idő, és így több dolgot tudsz elvégezni.

Hogyan tisztítsd hatékonyan a fogad?

A fogak tisztán tartására mára hatalmas iparág épült, amely számtalan terméket kíván eladni a vásárlóknak. A fogorvosok nagy része szerint azonban a megfelelő technikával és alaposan egy hagyományos fogkefével is tökéletesen rendben tarthatóak a fogak.

ELEKTROMOS VAGY HAGYOMÁNYOS FOGKEFE?

Fogaink tisztán tartásánál a hangsúly a rendszerességen, a jó technikán és az alaposágon van. A szabályos technikát a fogorvosoktól vagy dentálhigiénikusoktól is megtanulhatjuk, akár egy szájhigiénés kezelés keretében, akár az éves ellenőrzések alkalmával.

Tény, hogy az **elektromos fogkefék** hatékonyak, 3 dimenziós mozgásuk alaposan tisztít, de bizonyos esetekben (például fogszabályzó esetén) a használatuk nem ajánlott. A „rezgő” fogkefék különösen vonzzák a gyerekeket, de a helyes technikát először hagyományos eszközzel érdemes megtanulni.

Megoldás lehet, hogy a sietős reggeleken elektromos fogkefével mossunk fogat, de esetenként szükség van az alaposabb, hagyományos fogtisztításra is.

FONTOS A SÖRTE

A fogkeféknél a döntő tulajdonság a **sörték erőssége**. Leginkább a **közepes erősségű kefék** ajánlottak, a kemény fogkefével túl erős dörzsölés esetén kárt is okozhatunk, felsérthetjük a zománcot és a vérvékeny ínyt is.

FOGKRÉM, FOGPOR, SZÁJVÍZ?

Léteznek ugyan extra szolgáltatásokat ígérő, például fehéritő, gyöngynövényes vagy ilygyulladás csökkentő készítmények, de az **alapos fogmosásnál** alapvetően nem a fogkrém a lényeges. Jó technikával akár fogkrém nélkül is tökéletesen tisztítható a fog. A fogporral ugyanazt a hatást érhetjük el, mint a krémekkel, de a dörzsölés miatt inkább a fogkrémek javasoltak.

A **szájvizeket** valójában arra kell használni, amire valók, és nem szabad túlzásba esni. Bizonyos szájfertőtlenítőket csak indokolt esetben, kúraszerűen (pl. fogimplantálás, műtét, foghúzás vagy akut ínybetegség esetén) szabad használni a szakorvos javaslatára. Ugyanis a túl gyakori szájvíz használatától felborul a száj normális baktériumflórája. (Oxygen Medical)

Cirkuszi rekorderek

Talán senki sem felejté el azt a pillanatot, amikor életében először vitték el szülei egy cirkuszi előadásra. Ámulatba ejtő előadások, zene, és olyan akrobatikus mutatványoknak lehettünk tanúi, amelyek kétségbe vonják az ember fizikai képességeit. A modern cirkusz 1769-ben született meg, Londonban, amikor **Philip Astley**-nek az az ötlete támadt, hogy pár akrobatikus mutatvánnyal, például erőművészekkel, kötéltáncosokkal lovasgyakor-

latokat mutassanak be egy lovaglóiskolában. Budapesten az első állandó cirkuszt **Barocaldi** olasz artista hozta létre, a másodikat **Wulf Ede** német-holland cirkuszigazgató 1895-ig vezette. A mai **Fővárosi Nagycirkusz** 1971 óta működik folyamatosan a városligetben.

A bravúros mutatványok végrehajtói között voltak olyanok, akik **Guinness-rekordokat** állítottak fel, ezek közül említünk párat.

EMBERI ÁGYÚGOLYÓK

A legelső ember, akit ágyúból kilőttek, az amerikai **Lulu** becenevű **Eddie Rivers** volt, aki mutatványát 1871-ben Londonban mutatta be. Az amerikai **David Smith** 54,9 métert repült ágyúból kilőve 1995-ben, amivel új távolsági rekordot állított fel.

TÁNYÉRPÖRGETÉS

Dave Spathaky 1992. szeptember 28-án a BBC *Rekordöntők* című műsorában 108 tányért pörgetett egyszerre.

UGRÁS

Dan Koko kaszkadőr 1984. augusztus 13-án a 99,4 méter magas *Vegas World Hotel* tetejéről egy hatalmas légsákra ugrott le. Érkezéskor sebessége 141 km/h volt.

A svájci **Harry A. Froboess** ezredes 1936. június 22-én a 120 méter magasan repülő *Graf Hindenburg* léghajóról ugrott a Boden-tóba.

GÓLYALÁB

Gólyalábakon leggyorsabban **Roy Luiking** haladt, aki 1991. június 2-án 30,5 cm hosszú gólyalábaival kicsivel több mint 13 másodperc alatt teljesítette a 100 méteres távot.

A legnagyobb távolságot gólyalábakon az amerikai **Joe Bowen** tette meg, aki 1980. február 20-a és július 26-a között a kaliforniai Los Angeles-ből 4804 kilométert tett meg, a Kentucky állambeli Bowenig.

Azt is kevesen tudják, hogy a valaha is használt legmagasabb gólyaláb 12,36 méter magas volt. Ezekkel **Eddy Wolf** 1988-ban 25 lépést tett meg anélkül, hogy a biztonsági kötélhez ért volna.

A LEGGYORSABB BŰVÉSZ

Eldon D. Wigton, művésznevén *dr. Eldoonie* 1991-ben két perc alatt 225 különböző bűvésztükköt mutatott be az Ohio állambeli Kilbourne-ban egy előadáson.

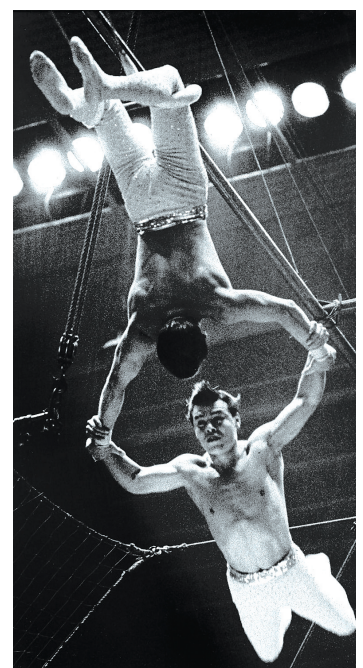
KÖTÉLAKROBATÁK

A legmagasabban 411 méteren, a New York-i World Trade Center tornyai között kifeszített kötélen hajtott végre akrobatamutatványt 1974-ben **Philippe Petit** francia légtornász.

VILÁGREKORDER MAGYAROK

A becslések szerint csaknem 1000 ember szeme látára döntötte meg a „magyar posta” című produkcióval az országos és vélhetőleg a világrekordot is **Richter Kevin** 2018-ban.

A művész az attrakció során két lovon állt, és úgy haladt körbe a 13 méter átmérőjű porondon. A körözés közben újabb és újabb lovakat engedtek a „pályára”, melyek Kevin lába és az alatta ügöző lovak között mentek át. Eközben az akrobata megfogta a patások vezető szarát. Ezt 18 állattal végezte el, így összesen 20 ló irányítása volt a feladata a rekordkísérlet során.

A kézilabda

A kézilabdázás kialakulásának gyökere szinte az őskorig nyúlik vissza. A fennmaradt barlangrajzokon is gyakran tűnik fel a követ vagy dárdát hajító ősember alakja.

Az ókorban megjelent a labda egy kezdetleges formája, mely a társasjátékok egyik alapvető eszközeként hamar népszerűvé vált. Homérosz híres eposzában, az Odüsszeiában is olvashatunk egy kézzel játszott labdajátékról, az Urániáról, illetve néhány római kori vázán is fellelhető hasonló ábra.

A középkorban a sport, a testmozgás egyre inkább az emberek életének részévé vált. Elsősorban a nemeseknek adatott meg az a lehetőség, hogy időt és pénzt nem kímélve áldozzanak szenvedélyüknek, sőt egyesek speciális játéktérmeteket is építettek. Ezekben az úgynevezett labdaházakban a lovagi játékok és a tenisz mellett a kézilabdázás alapjai is felfedezhetők.

Az eddig említett kezdetleges, és általában rövid életű játékok nem csupán a kézilabdának, hanem a többi labdás csapatjátéknak is előfutárai.

A népszerű sport

Az újkorban a sport látványos fejlődésnek indult. Ekkor váltak nyilvánvalóvá a kézilabdázás jellegzetes vonásai, hiszen felgyorsult a különböző sportágak specializációja.

A legújabb korban három egymáshoz hasonló játék alakult ki Európában, melyek a mai kézilabdázás közvetlen őseinek tekinthetők. Ezek a dán handboold, a cseh hazena és a német torball.

Handboold: A játék alapötlete **Holger Nielson** dán iskolamesternek köszönhető, aki egy kézzel játszott labdajátékot talált ki tanítványainak a sok betört ablakot okozó futball helyett.

Hazena: A Prágában megalakult játék **Václav Karas** és **Antonin Kristof** nevéhez fűződik. A pálya mérete, a kapuelőtér alakja, a kapu mérete és a játékidő már sok hasonlóságot mutat a mai játékkal. A legnagyobb különbség az, hogy a játéktér három egyenlő részre osztották, behatárolva a játékosok mozgásterét.

Torball: A sportág híres képviselője **Hermann Bachmann**, aki a játék szabályainak összeállításában jeleskedett.

Mindhárom játék rendkívül népszerű volt Európában, mivel azonban különböztek a szabályok, nemzetközi tornák szervezésére nem volt lehetőség. Ezért szükség volt a szabályok egységesítésére.

Ez pedig a német **Karl Schelenz** érdeme, aki 1917-ben Berlinben hozta létre az új játékszabályokat.

Nagypályás kézilabda lett az új játék neve, amelyet 11-11 játékosal játszottak futballpályán. Bár a pálya paraméterei, illetve néhány szabály változott az évek során, a sportág olyan népszerűsége tette, hogy nemzetközi szervezetek létrehozására volt szükség.

1928-ban Amszterdamban alakult meg a Nemzetközi Amatőr Kézilabda Szövetség, amelynek tevékenysége nyomán hat csapat képviselhette a sportágot az 1936-os berlini olimpián. Akkoriban Németország és

Ausztria foglalta el az első helyeket, a második világháború után azonban a skandináv államok vették át a vezető szerepet.

Szabályok

A kézilabda egy labdajáték, amelyet két 7 tagú csapat (hat mezőnyjátékos és egy kapus) játszik egymás ellen. Az a csapat nyer, amelyik többször tudja az ellenfél kapujába juttatni a rendelkezésre álló játékidő (60 perc) alatt a labdát.

Egy kézilabda-mérkőzés két 30 perces félidőből áll, amelyet egy 10 perces szünet választ el. Utánpótlás-meccek esetében a játékidő rövidebb lehet. Általában fedett csarnokban játsszák, de létezik egy másik fajtája is a sportágnak, amelyet a szabadban játszanak. Egyre kedveltebb a strandkézilabda is. A szivacskezilabdát főleg a fiatal kézilabdázók játsszák, a kézilabdához hasonló szabályokkal, csak könnyebb labdával, és kisebb játéktérrel.

A hegedű

Fürge hangszer

A hegedű a vonós hangszerek, a hegedű családjának legkisebb méretű, legmagasabb hangolású tagja. A hangszer eredete és története máig vitatott. Annyiban sikerült közmegegyezésre jutni, hogy a hangszer a 16. század elejéről, Itáliából származik. Elgondolkodtatok már azon, hogy vajon ki találta fel ezt a máig oly népszerű hangszert? A zenetudósok úgy vélik, hogy az első hegedűt Andrea Amati készítette. Lehet, hogy nem ő találta fel a hangszert, de okkal feltételezik, hogy ő készítette az első, mai hangszerhez hasonló példányt. Történészek két olyan dokumentum nyomára bukkantak, melyek a hegedű keletkezésének korából származnak. Ezek arról tanúskodnak, hogy az első hangszerek 1542 és 1546 között készültek, és a hangszerek készítője Amati mester volt. Ezekon a korbéli hangszereken még napjainkban is lehet játszani. Azt is tudjuk, hogy ezek a hegedűk 1564-ben a francia uralkodó IX. Károly birtokába kerültek, aki 38 hangszert rendelt Itáliából. Az első hegedűk, a mai társaiknál kisebbek voltak, a napjainkban ismert méretű hangszer elterjedése Antonio Stradivari nevéhez fűződik.

Felépítése

A hegedű formája, díszítése és szerkezeti felépítése gyakorlatilag 300 éve nem változott. Főbb részei: korpusz, lélek, nyak. A korpusz átveszi a húrok rezgését és kisugározza a térbe. Ez a hegedű rezonátorteste. Elölről nézve homokóraformája van, amelynek összeszűkülő dereka a vonó akadálytalan mozgását teszi lehetővé a húr megszólaltatásakor.

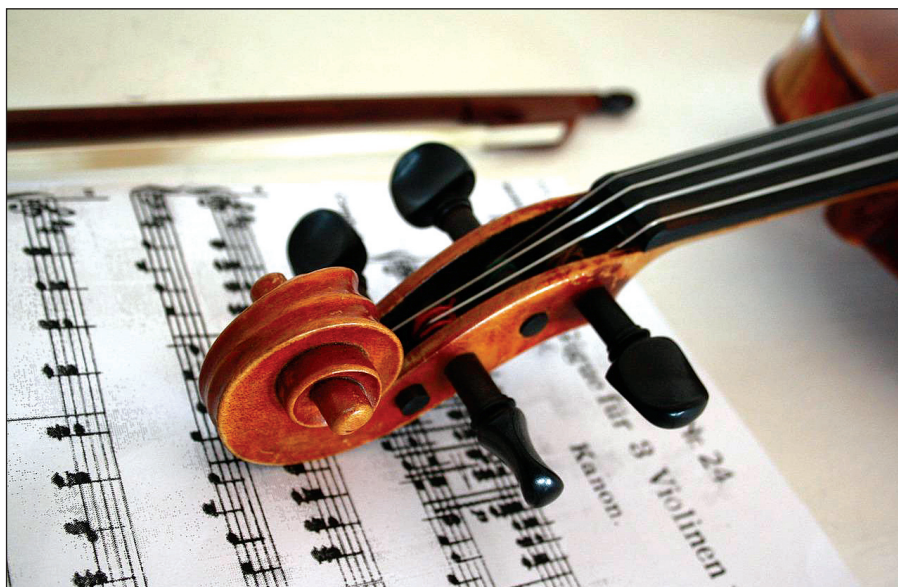
A vonón található a kápa, a másik végén pedig a csúcs, amelyek között a szőr feszül. A kápán található gyöngy általában teknőspáncélból van. A vonószőr a ló farkának szőréből készül, bár olcsóbb vonókban valamilyen szintetikus anyag helyettesíti a szőrt. A pálca általában brazilfából készül. A vonót gyantázni kell, hogy vertikálisan ne csúszkáljon és hogy a húrok jobban rezzenek.

A hegedű különleges szolisztikus hangját egyesek az énekhanghoz hasonlítják, ezért a dallamot gyakran ez a hangszer játssza. Egy jó hegedűs kezében igen fürge hangszer, ezért virtuóz hangszerré vált. Hegedüléskor a vonót a jobb kézben tartjuk, a hangszert pedig a bal vállunkra helyezve bal kézzel a nyakánál fogjuk. Állunkat az álltartóra, vagy annak helyére helyezzük. A kiegészítők, párna vagy az álltartó használatát mindenki saját maga dönti el attól függően, hogy mi illik hozzá és játékstílusához. A test súlypontja lehetőleg a bal lábra essen. A bal csukló egyenes tartása nagy szabadságot ad az ujjmozgásnak.

A hegedű egyaránt jelentős szerepet tölt be a komolyzenében, a népzében, a dzsesszben és a könnyűzenében. Mind a hangszer készítése, mind a hegedűn való játék művészi feladat, amelynek műveléséhez tehetség és sok gyakorlat szükséges.

Tudtad-e?

Hegedű szavunk mai formája a 16-17. századtól használatos. Addig a „hegedűs” szó énekmondót jelentett. Máshol a hegedűt más néven ismerték. Erdélyben például mocsika, muzsika, a csángóknál cinige néven tartották számon. Olasz elnevezése violino, ami „kis violát” (brácsácskát) jelent. A Geige elnevezés német nyelvterületről származik.

Gombapaprikás

Az anyós így szól a vejehez:
 – Fiam! Miért öltöztél egy hétköznapi vacsorához talpig feketebe?
 – Azzal ne törődjön mama! Egye inkább azt a finom gombapaprikást!

Origami

– Miért büntették meg a japán origami művészt Magyarországon?
 – ???
 – Gyorshajtásért...

Tojás

Móricka forró vizet akar adni a baromfinak itatásnál.
 – Miért forró vizet viszel neki? – kérdi tőle az édesanyja riadtan.
 – Hogy főtt tojást tojjanak!

Bizalmatlan

– Ki az abszolút bizalmatlan?
 – ???
 – Aki minden kézfogás után megszámolja, hogy megvannak-e még az ujjai.

Alacsony

– Ki az abszolút alacsony?
 – ???
 – Aki a szőnyeg alá létrával mászik be.

Szabálytalan

Apuka és kisfia együtt autóznak. Az apa átmegy egy piros lámpán, és zavartan mondja a fiúnak:

– Kisfiam, ez egy szabálytalan dolog volt, ilyet nem szabad ám csinálni!
 – Semmi baj, apa! – mondja a fiú. – A mögöttünk jövő rendőrautó is átjött rajta!

Ráhajtott egy borosüvegre

Az autószerelő kérdezi a javítandó kocsi gazdájától:
 – Hogy tudott ennyire tönkremenni a gumija?
 – Ráhajtottam egy borosüvegre.
 – Nem vette észre, hogy ott egy üveg?
 – Hogyan? Egy részeg ember zsebében volt!

Rozoga

Rozoga autó áll be a benzinkúthoz.
 – Tele kérem – mondja a sofőr a kutasnak.
 A kutas végignézi az autót, és megkérdi:
 – Biztos, hogy elmegy még annyit vele?

Miért?

Móricka és a szülei az olimpiát nézik otthon, épp a futóverseny kezdődik. Móricka megkérdezi:
 – Apa, igaz, hogy csak az első három kap díjat?
 – Igen, Móricka.
 – Akkor a többi miért fut?

Logikus

Az óvónő megkérdi Mórickától:
 – Tudod-e, miért kel ki a kiscsirke a tojásból?
 – Mert fél, hogy őt is megfőzik!

Bizonyíték

Mi a bizonyíték arra, hogy a Szahara helyén valaha tenger volt? Tessék, Móricka?
 – Az, hogy az arabok még most is fürdőköpenyben járnak.

Miért olyan nagy?

– Nagymama, miért olyan nagy a szád?
 – Nagymama, miért olyan nagy a szemed?
 – Nagymama, miért olyan nagy az orrod?
 – Jajj Piroska, menj már innen azzal a nagytóval!

Festés

Mórickát festeni küldi az apukája:
 – Fiam, itt van az ecset és a festék, fessd újra az ablakokat.
 20 perc múlva jön is vissza Móricka:
 – Apu, a kereteket is lefessek?

Öregasszony a fán

Móricka megy haza az iskolából és lát egy öregasszonyt a fán. Megkérdi tőle:
 – Mi van nyanya? Redbull?
 – Nem kisfiam... Pitbull.

Kabáttolvaj

– Hogy hívják a kínai kabáttolvajt?
 – ???
 – Jackie-t Chan.
 Bűnözőket eszik
 – Hogy hívják azt a ragadozót, amelyik bűnözőket eszik?
 – ???
 – Gonosztevő.

Schwarzenegger bölcsessége

Arnold Schwarzenegger mondta egyszer:
 „A pénz tényleg nem boldogít. Amikor 45 millió dollárom volt, ugyanolyan boldog voltam, mint most, hogy már 500 millióm van.”

Peches napom lesz!

Két fekete macska beszélget:
 – Már reggel tudtam, hogy peches napom lesz!
 – Honnan?
 – Egy fekete sportkocsi ment át előttem az úton.

Csónakkölcsönző

A csónakkölcsönzős épp a tavat kémleli a távcsövével, mikor észreveszi, hogy az egyik csónakkal valami nincs rendben. Beleszól a hangosbemondóba:
 – Kilences, kilences, azonnal jöjjön vissza!
 Erre odaszól a kollégája:
 – Te, hát nekünk nincs is annyi csónakunk!
 Mire a kölcsönzős rémulten:
 – Te jó ég, hatos, hatos, csak nincs valami baj?

Amit csaknem mindenki rosszul ír

Összegyűjtöttünk néhány kifejezést, tipikus hibát, amivel szinte mindenhol találkozhatunk, olyan szavakat, amelyeket majdnem mindenki rosszul ír. Elsősorban a helyesírásban jelentkező hibákról van szó, de sokszor előfordul, hogy azért írjuk le hibásan az alakot, mert nem ismerjük a két szó jelentésbeli különbségét – esetleg nem is tudunk róla, hogy különbség van az egyelőre és az egyenlőre vagy a helység és a helyiség között.

1. egyenlőre és egyelőre

Nagyon sokszor előfordul az *egyenlőre* helytelen használata olyan helyzetekben, amikor a jelen pillanattal kapcsolatos helyzetről beszélünk:

Ez helytelen alak.

Ilyen esetekben az *egyelőre* szó a helyes: *Egyelőre még nem mosogatok el!*

Ezzel szemben, az *egyenlőre* jelentése: valamivel teljesen megegyezőre. Például: *Mindkét csapat két gólt rúgott, így egyenlőre áll.*

Helyesen: Egyelőre nem megyek.

Vagy: Egyenlőre áll a két csapat.

2. légy szíves

Ha valakit megkérünk valamire, azt mondjuk, *légy szíves*. Míg kimondása nem, ám leírása már sokkal többeknek okoz gondot. A leggyakoribb a két szó egybeírása: *légyszíves*, ám előfordul sokszor az is, hogy a *szíves* lerövidül: *légy szíves*, *légyszíves*. De találkozhatunk a teljes hasonulás következtében a következő formákkal is: *léccives*, *lécci*.

Helyesen: légy szíves

3. nyitva tartás vagy nyitvatartás?

Az üzletek ajtaján hol egybe, hol külön látjuk. Helyesen: *nyitva tartás*. A magyar helyesírás szabályai alapján, ha egy névszó (*nyitva*) és egy ige (*tart*) egymástól különírt jelölt határozós kapcsolatának igei tagjához képző (pl. -ó, -ó, -ás, -és stb.) járul (*tartás*), a különírást általában megtartjuk (*nyitva tartás*). Ha azonban képzőhalmazódás keletkezik, és az -ás (*tartás*) képző mellé még egy -i (*tartási*) képző is járul akkor már egybeírjuk a névszóval, például: *nyitvatartási idő*.

Helyesen: nyitva tartás, nyitvatartási idő

4. elsején? 1-én? 1-jén? 1.-én?

Az évet és a napot jelölő számjegyekhez a toldalékok pont nélkül, kötőjellel kapcsolódnak. A legtöbb esetben ez egyszerű: *12-én*, *3-ától* stb. Azonban az *elseje* kivételt képez. Sokszor láthatjuk leírva, hogy *1-én* vagy akár ponttal *1.-én*. A jelenleg érvényben lévő szabályzat szerint a helyes alak viszont az *1-jén*, *1-jei*, *1-ji*.

5. helység vagy helyiség?

Sokan nem is tudják, hogy a két szó között különbség van, így gyakran találkozhatunk olyan feliratokkal, amelyek azt hirdetik: *Helység kiadó!* Míg a hirdető valószínűleg arra gondolt, hogy egy terem/szoba kiadó, addig ez a valóságban ebben a formában nem mást jelent, minthogy egy település a kiadó.

A *helység* jelentése kisebb település, falu, míg a *helyiség* jelentése: meghatározott célra használatos épületrész. Így tehát mindkét forma helyes, ám csak a maga szövegkörnyezetében!

Helyesen: Helység mint település.

Vagy: Helyiség mint épületrész.

Hol a kakukktojás?

Melyik szó nem illik a többihez?

Alma, körte, karfiol, szőlő, banán, barack

Ki volt Sissi?

Valóságshow-szereplő, Magyarország királynéja, meshős, rajzfilmhős, hercegnő

Van-e nem múlt idejű ige a felsoroltak között?

Evett, borít, gondolt, mesélt, szaladt, vert

Melyik nincs Európában?

Cetinje, Burgasz, Edinburgh, Ankara, Velence, Tampere

Kit neveztek igazságosnak?

Kossuth Lajost, Nagy Lajost, Mátyás királyt, Szent Istvánt, Toldi Miklóst

Kit neveztek a pop királyának?

Prince, Elvis Presley, Michael Jackson, George Michael, Enrique Iglesias

Egészítsd ki a szóláshasonlatokat!

Nézd meg jól a képet, több állatot is felfedezhetsz. Fejezd be a feladatot a megkezdett hasonlatokkal!

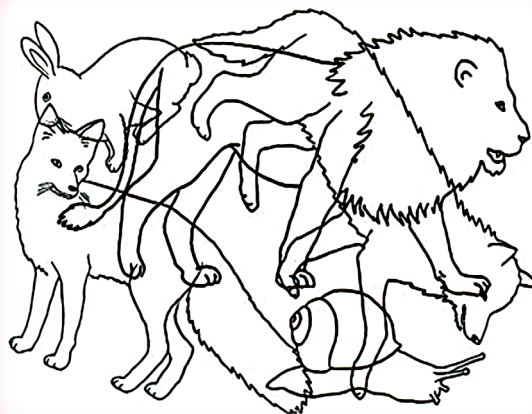
Fürge, mint a...

Lassú, mint a...

Bátor, mint az...

Éhes, mint a...

Ravasz, mint a...

Megfejtés:
Hol a kakukktojás? – karfiol, borít, Ankara, Mátyás király, Magyarország királynéja, Michael Jackson, Enrique Iglesias
Egészítsd ki a szóláshasonlatokat! – nyúl, csiga, orosz-lán, farkas, róka

Szavalásra fel a Jó Pajtással!

A 10. Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Verseny meghirdetése

Szűcs Imre Gyermekvers- és Prózamondó Versenyünket minden évben Udvarnokon (Banatski dvor) tartottuk november második szombatján, ugyanis ebben a bánáti falucskában született versenyünk névadója, szerkesztőségünk néhai oszlopos tagja. Az ideai vetélkedő azonban a jelenlegi helyzet miatt rendhagyó módon alakul. A jelentkezőktől maximum 5 perces videókat várunk.

Jelentkezési határidő, illetve a felvételek beküldésének határideje: **2020. november 5.**

A feltételek a következők:

* Legfeljebb 5 perces videófelvétel a tanulók adataival (név, kor, osztály, iskola, település, felkészítő pedagógus, telefon, valamint a kiválasztott mű szerzője és címe)

* A felvételt az alábbi módok egyikén lehet elküldeni a vers.proza.jopajtas@gmail.com e-mail-címre:

– feltöltés Google Drive-ra, majd megosztás a fenti e-mail-címmel;
– elküldés az ingyenes WeTransfer oldal segítségével.

* A megmérettetésre A VAJDASÁGI MAGYAR KÖLTÉSZELET és PRÓZA EGÉSZÉBŐL lehet művet választani. A népmese kivételével minden olyan prózai mű számításba jöhet, melynek ismert a szerzője és vajdasági.

* Akárcsak tavaly, ezúttal is egy-egy korosztályban iskolánként leg-több egy tanuló indulhat. A tanintézmények mellett művelődési egyesületek is benevezhetik a tanulókat.

* A versenyen természetesen részt vehet minden vajdasági általános iskolás tanuló.

* Négy kategóriát hirdetünk:

1. korcsoport: 1–2. osztályosok

2. korcsoport: 3–4. osztályosok

3. korcsoport: 5–6. osztályosok

4. korcsoport: 7–8. osztályosok.

* Felkészüléshez ajánljuk a Bordás Győző válogatásában 2013-ban közreadott **Ezüsttulipán** című kötetet, mely a vajdasági magyar lírából válogatott, és a Szép Magyar Könyv címet elnyerő kiadványunkat, a **Tigrisleketet**, mely vajdasági szerzők prózájából ad válogatást.

* A győzteseket ezúttal is megjutalmazzuk.

Reméljük, hogy az idén is vállaljátok a kihívást és örömmel válogat-
tok a vajdasági magyar irodalom alkotásaiból, hisz ez a verseny jó alkalom arra, hogy vidékünk szülőtteinek munkái se merüljenek feledésbe.

Bízunk abban, hogy ismét szép számban jelentkeztek sok település számos iskolájából. Kérjük a tanárokat, hogy az idén is vállalják fel a versenyt! Mindennemű kérdéssel hozzánk fordulhatnak a 021/457-100-as telefonszámon, vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címen. Várjuk jelentkezéseket!

TANTÁRGYHÁLÓ
2020/2021

JELENTKEZZ A TANTÁRGYHÁLÓ TANULMÁNYI VERSENYRE!

CÉLCSOPORT:
általános iskolás felsős és középiskolás diákok,
a pályamunkát legfeljebb 2 diák írhatja együtt.

A PÁLYÁZAT CÉLJA:
önálló, projekt jellegű kutatások ösztönzése a diákok körében, a tudományterületek és az azokhoz tartozó tudományágak közötti összefüggések keresése és a szerzett ismeretek szintézise, a kreativitás és a megjelenítési, előadói képességek fejlesztése.

JELENTKEZÉSI HATÁRIDŐ:
• ötlettervek beküldése: **2020. november 30.**
• pályaművek eljuttatása: **2021. február 1.**
• döntő: **2021 márciusa**

tantargyhalo

A pályázat részletei és a jelentkezés módja a www.tantargyhalo.net honlapon.

A verseny támogatója:

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz!

A 31. számunk nyereménykérdésének megfejtése nem más, mint a **szél**. A sok válaszadó közül a szerencse ezúttal a **temerini Matkovity Koppányra**, a **Kókai Imre iskola harmadikosára** mosolygott, nyereménykönyvét novemberben postázzuk.

E heti nyereménykérdésünk egy furfangos találós kérdés. Ha tudod a választ,

ne sokat tétovázz, küldd el nekünk mielőbb, és ajándékkönyvet nyerhetsz! Íme a feladvány:

*Elment a pap Piripócsra,
találkozott három tóttal,
három tótnak három zsákja,
három zsákban három macska,
hányan mentek Piripócsra?*

A helyes választ legkésőbb november 12-ig küld el címünkre. Levélcímünk: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad**. A választ elküldheted a jopajtas.szerk@magyarszo.rs e-mail-címünkre is. A neved mellett írd meg az iskolád nevével, az osztályt és a lakcímedet!

A Jó Pajtás megjelenését támogatja:

CIP – Katalogizacija u publikaciji

Biblioteka Matice srpske, Novi Sad

82+79(02.053.2)

ISSN 0350–9141

COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság Autonóm Tartomány

Magyar Nemzeti Tanács

KÉSZÜLT A MAGYAR KORMÁNY TÁMOGATÁSÁVAL

MINISZTERI TÁMOGATÁSSAL
NEMZETPOLITIKAI ÁLLAMTITKARSÁG

NEMZETI JELENTŐSÉGŰ
PROGRAM

5G INTERNET